

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο μέσος καταναλωτής τροφίμων στερείται από προσωπική εμπειρία και γνώση της γεωργικής παραγωγής και των συστημάτων παραγωγής τροφής. Στην Αμερική λιγότερο από το 2% του πληθυσμού απασχολείται στην γεωργική παραγωγή. Για τον λόγο αυτό οι καταναλωτές συχνά βασίζονται σε απρόσωπες πηγές πληροφορίας (τηλεόραση, ράδιο, εφημερίδες, περιοδικά, διαδίκτυο). Πάνω από το 90% των καταναλωτών λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις τροφές μέσω του δημοφιλούς τύπου και της τηλεόρασης (Marks, Kalaitzandonakes, Alison, and Zakharova, 2003). Για αυτόν τον λόγο κρίνεται σκόπιμη μια σύντομη αναφορά του τρόπου λειτουργίας των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στα πλαίσια της παρούσας εργασίας.

Στην προσπάθεια να ερμηνευθεί ο ρόλος των MME σε σχέση με την πολιτεία και την κοινωνία μπορεί να τους αποδοθούν τρεις βασικοί ρόλοι: αυτός του παρατηρητή, του “φύλακα σκύλου” και του “υπηρέτη” της πολιτείας. Η προσέγγιση του ρόλου των μέσων ως παρατηρητή μπορεί να ιδωθεί σαν περισσότερο ή λιγότερο ως παθητικός μεταβιβαστής πληροφοριών μεταξύ των ποικίλων “πραγματικών” παικτών της πολιτικής. Η προσέγγιση του ρόλου των μέσων ως “φύλακα σκύλου” έχει πιθανότατα την περισσότερο σημαντική απαίτηση στην επίδοσή τους, δεδομένου ότι απαιτεί από τα μέσα να αντιστέκονται στις πιέσεις που δέχονται από την κυβέρνηση ή από τις μεγάλες επιχειρήσεις και να αναμένεται να δράσουν περισσότερο ελεύθερα. Η προσέγγιση των MME ως “υπηρέτη” της πολιτείας διατυπώνει το ερώτημα ποιών τα συμφέροντα υπηρετώνται τελικά από τα MME και πόση αυτονομία διαθέτουν τα MME (Ohkura, 2003). Η αναπαράσταση των γεγονότων από τα μέσα σε αυτήν την περίπτωση είναι κοινωνικά κατασκευασμένη και δεν αναπαράγει με απλό τρόπο την πραγματικότητα ενός περιστατικού. Τα γεγονότα θα παρουσιάζονται ως το αποτέλεσμα μιας σειράς διαμαχιών μεταξύ των δυνητικών πηγών των γεγονότων, που ορίζουν και διαμορφώνουν το νόημά τους (Anderson, 2002).

Εκτός του γενικού ρόλου που ερμηνεύει το κάθε μέσο, μεγάλη σημασία έχει και ο τρόπος που παρουσιάζει το εκάστοτε γεγονός. Ο τρόπος παρουσίασης των γεγονότων είναι αυτός που χαρακτηρίζει την δράση των μέσων σαν προληπτική ή σαν δράση που απλώς προκαλεί

αίσθηση. Αναφέροντας την περίπτωση των γεγονότων που σχετίζονται με τα ναρκωτικά, η προβολή τους καθώς και η παροχή διαφόρων συμβουλών πρέπει να γίνει προσεκτικά ώστε να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα και όχι απλώς να δημιουργεί αίσθηση στο κοινό που παρακολουθεί (Dillon, 1998).

Συνήθη τακτική των δημοσιογράφων είναι να μετατρέπουν ένα συμβάν σε ένα αξιοπρόσεχτο γεγονός και το αξιοπρόσεκτο γεγονός σε μια ιστορία. Κατά την αναφορά αυτής της ιστορίας και της παρουσιάσής της στο κοινό, οι δημοσιογράφοι, κατόπιν της εγκρίσεως των εκδοτών, μεταχειρίζονται συγκεκριμένα πλαίσια ερμηνείας της ιστορίας σύμφωνα με την δική τους αντίληψη ή σύμφωνα με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές της εφημερίδας. Συγχρόνως, κατά την δημιουργία της ιστορίας τα δεδομένα της προσαρμόζονται και σε πρακτικούς περιορισμούς όπως, ο διαθέσιμος χώρος, αν γίνεται αναφορά σε εφημερίδα ή ο διαθέσιμος χρόνος αν γίνεται αναφορά σε τηλεόραση ή ραδιόφωνο (Kalaitzandonakes, Marks and Vickner, 2004).

Έχει παρατηρηθεί ότι, ιδίως στα περιβαλλοντικά θέματα, η περισσότερη κάλυψη επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα γεγονότα παρά στα γενικά θέματα που αντιπροσωπεύουν τα γεγονότα. Ο προσανατολισμός αυτός προς τα γεγονότα, μπορεί να ενθαρρύνει το κοινό να απευθύνει κατηγορίες σε συγκεκριμένες εταιρείες ή μεμονωμένα άτομα παρά να αντιμετωπίζει το θέμα σε όρους του ευρύτερου δομικού προβλήματος. Υπάρχει δηλαδή η τάση να προσωποποιούνται και να εξατομικεύονται οι συγκρούσεις που περιγράφουν τα γεγονότα παρά να γίνεται θεώρηση στα προβλήματα με όρους κοινωνικών δομών.

Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις κατά τις οποίες το καθαυτό γεγονός δεν εμφανίζεται ελκυστικό αλλά, τα δευτερεύοντα στοιχεία του κατάλληλα παρουσιαζόμενα προκαλούν το ενδιαφέρον. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των ναρκωτικών, που άλλοι παράγοντες πέραν των ιδίων των ναρκωτικών, συνεισφέρουν στην αξία του γεγονότος, όπως λόγου χάριν το νεαρό της ηλικίας, η διασημότητα των προσώπων που εμπλέκονται. Τα ναρκωτικά που αναφέρονται από τα μέσα και γίνονται γνωστά, δεν είναι τα ναρκωτικά που προκαλούν τους περισσότερους θανάτους αλλά, αυτά με εύκολο όνομα, με υψηλή απαγόρευση και με τα πιο θεαματικά περιστατικά. Κατά το ποσό που τα μέσα διαμορφώνουν και αναπαριστούν την κοινή γνώμη, θα επηρεάζουν τις αποφάσεις για την

κατανομή των πόρων που διατίθενται για τα ναρκωτικά. Συνεπώς είναι λογικό να αναμένεται να διατεθούν πόροι σε λάθος μέρη εφόσον τα μέσα δεν αναφέρονται στα ναρκωτικά που προκαλούν αναλογικά τους περισσότερους θανάτους (Forsyth, 2001).

Όταν τα μέσα αναφέρονται σε γεγονότα με κίνδυνο, το πλαίσιο ερμηνείας που δημιουργείται από τα μέσα για τον κίνδυνο μπορεί να οδηγήσει στην εξάπλωση του κινδύνου (Kasperson et al, 1988). Τα MME δρουν σαν σταθμός εξάπλωσης, συλλέγοντας πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο, μετά ανταποκρίνονται σε αυτές τις πληροφορίες (επιλέγοντας να αναφέρουν ή όχι το γεγονός του κινδύνου) και τέλος επικοινωνούν τον κίνδυνο στο κοινό. Στην μαζική επικοινωνία η διαδικασία αυτή της μεσολάβησης των MME στην προσέλκυση της προσοχής του κοινού έχει ονομαστεί “θέσιμο της ατζέντας” ή όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι “τα MME δεν μας λένε τι να σκεφτούμε αλλά μας λένε πάνω σε τι να σκεφτούμε” (McCombs and Shaw, 1972). Το πως οι πληροφορίες πλαισιώνονται σε κρίσεις κινδύνου είναι σημαντικό και μπορεί να επηρεάσει τις αντιλήψεις του κοινού (Goffman, 1974).

Συνεχίζοντας την ανάλυση του τρόπου που δρουν τα MME, αξίζει να αναφερθεί ότι εκείνοι που αναλαμβάνουν την ενημέρωση του κοινού θα πρέπει να προσέχουν για την συνέχεια και την σταθερότητα της κάλυψης ενός θέματος. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στην περίπτωση της κάλυψης των γενετικά τροποποιημένων τροφίμων, οι Ηνωμένες Πολιτείες ασχολήθηκαν νωρύτερα, σε υψηλότερο επίπεδο και με σταθερότερο βήμα συγκριτικά με την Αγγλία, η οποία από το 1996 αύξησε την ενασχόλησή της με το θέμα, το 1999 παρουσίασε το μέγιστο ενασχόλησης και από εκεί και έπειτα παρατηρήθηκε κατακόρυφη πτώση. Στις Ηνωμένες Πολιτείες η έμφαση κατά την ενημέρωση του κοινού δόθηκε στα οφέλη παρά στα ρίσκα, ενώ αντιθέτως η Αγγλία έδωσε περισσότερο έμφαση στις αρνητικές πτυχές του θέματος (Marks, Kalaitzandonakes, Alison and Zakharova, 2002).

Έχει παρατηρηθεί ότι, τα MME χρησιμοποιούν διαφορετικά ερμηνευτικά στερεότυπα στις διάφορες χρονικές περιόδους που διανύουν τα γεγονότα (Marks, Kalaitzandonakes, Alison, and Zakharova, 2002). Τα γεγονότα παρουσιάζουν έναν κύκλο ζωής, που ορίζεται από το ενδιαφέρον που μπορεί να προκαλέσει στο κοινό το γεγονός, και βάσει αυτού κατευθύνεται ο τρόπος κάλυψης του γεγονότος από τα μέσα. Ιδίως σε θέματα που αφορούν στην

τεχνολογία, η κάλυψη ακολουθεί ένα συγκεκριμένο μοντέλο. Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό οι ιστορίες σε αρχικό στάδιο γράφονται εντός προοδευτικού πλαισίου, το οποίο προοδευτικά παραχωρεί την θέση του σε ένα επιθετικό πλαίσιο, που επικρατούν πολεμικές συζητήσεις, επειδή σταδιακά η κοινωνία καθίσταται ενήμερη για τους πιθανούς κινδύνους που συσχετίζονται με το θέμα (Eyck and Williment, 2003).

Μια όψη της επιρροής που ασκούν τα μέσα στην δημόσια αντίληψη είναι ότι, όσο αυξάνεται ο συνολικός όγκος της κάλυψης, τόσο περισσότερο αρνητική γίνεται η αντίληψη του κοινού, ανεξαρτήτως του τόνου και του περιεχομένου της κάλυψης. Αυτές οι αντιλήψεις μπορεί να πάνουν να υπάρχουν μετά το πέρας των συζητήσεων, καθόσον η δραστηριότητα των αρχηγών της διαμαρτυρίας και η κορυφή της κάλυψης των ΜΜΕ έχει κατακαθίσει (Leahy&Mazur,1980).

Δεν είναι λίγες οι φορές που τα μέσα προβάλλουν μη ξεκάθαρα μηνύματα προκαλώντας σύγχυση στο κοινό ιδίως για θέματα που αφορούν στην υγεία (Hogan, Hornick and Bouchoux). Για τον λόγο αυτό μια συμβουλευτική ομάδα ειδικών που συγκαλέστηκε από το *Harvard School of Public Health* και το *International Food Information Council Foundation* προσφέρει μερικές καθοδηγητικές αρχές ώστε να επικοινωνηθούν τα μηνύματα της επιστήμης:

- Εάν τα αποτελέσματα από μια μεμονωμένη έρευνα πρόκειται να επικοινωνηθούν, θα πρέπει να αναφερθούν σε ένα περιεχόμενο που ξεκάθαρα μεταφέρει την μη τελική φύση των αποτελεσμάτων. Θα πρέπει να υπενθυμιστεί στο κοινό ότι είναι η συνολική απόδειξη από διάφορες έρευνες που σταδιακά συμπεραίνουν και συστήνουν.
- Όταν τα αποτελέσματα συγκρούονται με τις προηγούμενες έρευνες, θα πρέπει να αναφερθούν οι λόγοι γιατί αυτό μπορεί να συμβαίνει.
- Να ξεκαθαριστεί σε ποιούς αναφέρονται τα αποτελέσματα της έρευνας. Να αποφευχθεί η γενικοποίηση των αποτελεσμάτων για μεμονωμένες περιπτώσεις εάν η έρευνα ήταν επιδημιολογική και εάν οι συμμετέχοντες στην έρευνα έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά.

- Να εξεταστούν τα επίπεδα της τροφής που καταναλώθηκαν στην έρευνα. Εάν αυτά τα ποσά δεν είναι συνεπή με αυτά που οι άνθρωποι λογικά καταναλώνουν, να εξηγηθεί γιατί τα αποτελέσματα δεν θα είναι εφαρμόσιμα.
- Να δειχθεί η σημαντικότητα της ομότιμης κριτικής και της δημοσίευσης σε ένα ευυπόληπτο περιοδικό, αλλά να εξηγηθεί ότι αυτό δεν εγγυάται ότι τα αποτελέσματα είναι οριστικά ή αποκλειστικά.
- Να αποφευχθεί η υπεραπλούστευση των αποτελεσμάτων και ο ακατάλληλος χαρακτηρισμός μεμονωμένων τροφών ή συστατικών των τροφών σαν καλά ή βλαβερά. (Improving public: understanding guidelines for communicating emerging science on nutrition, food safety and health. *Journal of National Institute*)

Στην συγκεκριμένη εργασία εξετάζονται οι παράγοντες-μεταβλητές που επηρεάζουν την προθυμία για μάθηση από μέρους των καταναλωτών σε περιόδους διατροφικών κρίσεων, όταν το βασικό μέσο πληροφόρησης αποτελούν τα MME.

Στο πρώτο κεφάλαιο, η συζήτηση ήδη ξεκίνησε με την διερεύνηση του τρόπου λειτουργίας των MME.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται θεωρητική προσέγγιση με την παρουσίαση ενός μοντέλου που διαρθρώνεται από κάποιες βασικές μεταβλητές. Η κάθε μια μεταβλητή του μοντέλου συμβολίζει κάποια συγκεκριμένη έννοια, η οποία και εξηγείται. Στο τέλος αυτού του κεφαλαίου διατυπώνονται οι υποθέσεις που προκύπτουν από κάθε μεταβλητή σε συνδυασμό με τις λοιπές μεταβλητές και επιχειρηματολογείται η πιθανή ισχύς της κάθε μιας.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία για την λήψη των δεδομένων που θα στηρίξουν και θα εξηγήσουν την θεωρία που διατυπώθηκε αρχικά. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την σύνταξη του ερωτηματολογίου, καθώς επίσης παρουσιάζεται το δείγμα και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την ανάλυση που έγινε μέσω της μεθόδου της παραγοντικής ανάλυσης, της συσχέτισης των μεταβλητών και των παλινδρομήσεων.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα από την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, οι υποδείξεις προς αυτούς που ενδιαφέρονται για τα αποτελέσματα αυτής της εργασίας, καθώς και οι περιορισμοί κάτω από τους οποίους αυτά ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

2.1 Γενική ιδέα

Στην παρούσα εργασία έγινε μια προσπάθεια κατασκευής ενός μοντέλου που να αναπαριστά τις σχέσεις των μεταβλητών που σχετίζονται με τον τρόπο που αναζητούν πληροφορίες και μαθαίνουν οι καταναλωτές σε περιόδους διατροφικών κρίσεων, με την συμβολή των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

2.2 Παρουσίαση μοντέλου

Στο μοντέλο που υιοθετείται, ως εξαρτημένη μεταβλητή στο πρώτο επίπεδο θεωρείται η αναζήτηση πληροφοριών (INFO). Στο δεύτερο επίπεδο ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρείται η προθυμία για μάθηση (Willingness To Learn-WTL). Στο τρίτο επίπεδο βρίσκονται οι ανεξάρτητες μεταβλητές και είναι οι εξής: η αντίληψη για τον κίνδυνο (Risk perception-RISKP), η προσωπική ανάμειξη (Personal Involvement Inventory-PII), η ανησυχία (ANXSAF) και η έκθεση στα MME (EXPOSURE).

2.3 Ανάλυση μεταβλητών

2.3.1 Η έννοια του κινδύνου

Ο κίνδυνος είναι μια σύνθετη ιδέα, η έννοια της οποίας έχει εξελιχθεί με τον καιρό. Ο κίνδυνος ορίζεται σαν ο συνδυασμός της πιθανότητας ή της συχνότητας, του συμβάντος ενός ορισμένου κινδύνου και του μεγέθους των συνεπειών του συμβάντος. Επιπλέον διάκριση πρέπει να γίνει μεταξύ των ατομικών και των κοινωνικών κινδύνων. Ο πρώτος κίνδυνος ορίζεται σαν ο κίνδυνος για ένα οποιοδήποτε άτομο, είτε εργαζόμενο είτε μέλος του δήμου, οποιοδήποτε που μένει σε μια ορισμένη ακτίνα από μια εγκατάσταση ή οποιοδήποτε ακολουθεί ένα πρότυπο ζωής. Ο τελευταίος κίνδυνος αναπαριστά τον κίνδυνο της κοινωνίας σαν σύνολο και έχει παρομοίως οριστεί, μετρείται από την τύχη ενός μεγάλου ατυχήματος προκαλώντας ένα ορισμένο αριθμό θανάτων (Frosdick, 1997).

Σύμφωνα με τον Taylor (1974), από την στιγμή που προσδιορίζεται ένα ρίσκο από τον καταναλωτή, είναι πιθανό να προκαθορισθεί με σχετική ακρίβεια η συμπεριφορά του σαν

μια λειτουργία αυτού του ρίσκου. Για παράδειγμα ο Boze (1987) παρατήρησε ότι, όσο το αντιλαμβανόμενο ρίσκο αυξάνεται, οι καταναλωτές είναι περισσότερο πιθανό να ψάξουν για να συγκρίνουν τις εναλλακτικές λύσεις και να ρωτήσουν φίλους και συγγενείς για συμβουλές. Ο Ross (1975) ανέφερε ότι οι καταναλωτές με υψηλό αντιλαμβανόμενο ρίσκο για μια κατηγορία προϊόντων είναι λιγότερο πιθανό να το υιοθετήσουν γρήγορα ή να μην το υιοθετήσουν καθόλου, όταν μια νέα μπράντα εισαχθεί σε αυτήν την κατηγορία και αντίστροφα. Αυτές οι ανακαλύψεις, μεταξύ άλλων, δηλώνουν το επικρατές αποτέλεσμα του αντιλαμβανόμενου ρίσκου στην συμπεριφορά του καταναλωτή. Οι Cox και Rich (1964) προσδιόρισαν το οικονομικό κόστος σαν το πιο κοινά συζητήσιμο στοιχείο του ρίσκου, παρόλο που δεν είναι το μοναδικό, και μπορεί να μην είναι το πιο σημαντικό. Αργότερα, οι Jacoby και Kaplan (1972) εμφάνισαν πέντε ανεξάρτητα είδη ρίσκου:

1. οικονομικό
2. επίδοσης
3. φυσικό
4. ψυχολογικό
5. κοινωνικό

Οι Havlena και DeSarbo (1990) επιβεβαίωσαν την πολυδιάστατη φύση της αντίληψης του κινδύνου. Οι Murray και Schlacter (1990), έλεγξαν τα διάφορα στοιχεία του αντιλαμβανόμενου κινδύνου, και βρήκαν ότι κάθε είδος ρίσκου αυξανόταν όταν συσχετιζόταν με υπηρεσίες εν αντιθέσει προς τα προϊόντα. (Laroche, Bergeron and Goutaland, 2003)

2.3.1.1 Η έννοια του αντιλαμβανόμενου κινδύνου

Με τον όρο “αντιλαμβανόμενο κίνδυνο” εννοείται κάτι περισσότερο από αυτό που εννοείται όταν αναφέρεται μόνος του ο όρος του κινδύνου. Όταν λέγεται ότι ένα γεγονός εμπερικλύει κίνδυνο εννοείται ότι υπάρχει κάποια πιθανότητα να συμβεί. Αν το γεγονός αυτό είναι ανεπιθύμητο και η πιθανότητα να συμβεί είναι μεγάλη, τότε ο πραγματικός κίνδυνος είναι μεγάλος. Αν το γεγονός είναι ανεπιθύμητο και η πιθανότητα να συμβεί είναι μικρή, τότε ο πραγματικός κίνδυνος είναι μικρός. Στην περίπτωση του αντιλαμβανόμενου κινδύνου, το κάθε άτομο με υποκειμενικό τρόπο έρχεται να ορίσει εάν το αντικειμενικό

μέγεθος της πιθανότητας του γεγονότος είναι μεγάλο για το ίδιο το άτομο και να αποφασίσει εάν τελικά το γεγονός είναι επικίνδυνο. Δηλαδή δυο διαφορετικά άτομα μπορεί να αντιλαμβάνονται την ίδια πιθανότητα να επισυμβεί ένα ανεπιθύμητο γεγονός με διαφορετικό τρόπο, το ένα άτομο μπορεί να την θεωρεί μεγάλη ενώ το άλλο άτομο μικρή.

2.3.1.2 Παράγοντες που εξαρτάται η αντίληψη για τον κίνδυνο

Η αντίληψη για τον κίνδυνο εξαρτάται από την προσωπικότητα του ατόμου καθώς και από το θέμα στο οποίο αναφέρεται ο κίνδυνος. Όσον αφορά στην προσωπικότητα του ατόμου, υπάρχουν άτομα τα οποία αποφεύγουν τον κίνδυνο και προτιμούν την σιγουριά και την ασφάλεια σε όλα τα θέματα, καθώς και άτομα που είναι αδιάφορα απέναντι στο κίνδυνο, μέχρι κάποιο όριο. Γενικότερα όμως, υπάρχουν θέματα για τα οποία όταν υπάρχει κίνδυνος, έστω και αν είναι μικρός, τα άτομα έχουν την τάση να τον αντιλαμβάνονται πολύ μεγαλύτερο. Στα θέματα αυτά περιλαμβάνονται τα θέματα υγείας και συνεπώς αυτά των διατροφικών κρίσεων, εφόσον σχετίζονται άμεσα την υγεία.

2.3.2 Η έννοια της προσωπικής ανάμειξης

Με τον όρο “προσωπική ανάμειξη”, εννοείται η διαδικασία κατά την οποία, τα άτομα θεωρούν ότι με κάποιο τρόπο ένα συγκεκριμένο θέμα είναι σχετικό με αυτά και ως εκ τούτου ενδιαφέρονται και ανησυχούν για αυτό. Κατά την διαδικασία της “ανάμειξης” τα άτομα με άμεσο τρόπο θεωρούν ότι το θέμα αυτό τους αφορά, δηλαδή θεωρούν ότι ήδη έχουν έρθει αντιμέτωποι με το συγκεκριμένο θέμα στο παρελθόν ή ότι πρόκειται να έρθουν. Και στις δυο περιπτώσεις, κρίνουν σκόπιμη την ενημέρωσή τους διότι αυτή θα βελτιώσει την θέση τους, είτε για να γνωρίσουν πως να αντιμετωπίσουν παλαιές καταστάσεις, είτε νέες. Επιπλέον, όταν έρχεται αντιμέτωπο με ένα θέμα ένα άτομο σημαίνει ότι, το θέμα αυτό ενεπλέκεται με τον τρόπο ζωής του, τα ενδιαφέροντά του και τις ασχολίες του. Είναι λογικό λοιπόν να αναμένεται τα άτομα να ενδιαφερθούν να μάθουν για το θέμα και να αφιερώσουν κάποιο χρόνο σε αυτό όταν εμπλέκεται στον τρόπο ζωής τους, σχετίζεται με τα ενδιαφέροντά τους και τις ασχολίες τους.

2.3.3 Η έννοια της ανησυχίας

Με την έννοια της ανησυχίας σε θέματα διατροφικών κρίσεων εννοείται πόσο ευαισθητοποιημένο εμφανίζεται ένα άτομο για τους όρους και τις συνθήκες κατά την

παραγωγή των τροφίμων. Θα ήθελε να γνωρίζει το άτομο ότι υπάρχουν κάποια προβλεπόμενα πρότυπα για αυτές τις συνθήκες και ότι τηρούνται από τις επιχειρήσεις ώστε να εξασφαλίζεται η υγιεινή των παραγόμενων προϊόντων. Η ανησυχία αυτή μπορεί καλλιεργηθεί από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που προβάλλουν τα διάφορα περιστατικά και εγείρουν αμφιβολίες περί του θέματος. Η ανησυχία αυτή μπορεί να καλλιεργείται και από το ίδιο το άτομο, που μόνο του αρέσκει να ασχολείται με τέτοια θέματα ή τα θέματα αυτά άπτονται του αντικειμένου ενασχόλησής του όποτε και ανησυχεί.

2.3.4 Η έννοια της έκθεσης στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Με την έννοια της έκθεσης του ατόμου στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης εννοείται, το ποσό του χρόνου που ξοδεύει το άτομο σε εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο και τηλεόραση. Η έκθεση αυτή μπορεί να γίνεται συνειδητά, το ίδιο το άτομο δηλαδή να επιλέγει τις ώρες για την ενημέρωσή του καθώς και το μέσο της ενημέρωσής του. Από την άλλη πλευρά, η έκθεση του ατόμου στα μέσα μπορεί να γίνεται χωρίς συνειδητό τρόπο και να επιλέγει το μέσο ενημέρωσης λόγω συνήθειας ή λόγω ευκολίας, εφόσον έχει επέλθει εξοικείωση με αυτό. Από την στιγμή που το άτομο εκτίθεται σε κάποιο μέσο, θα ενημερωθεί στα θέματα που επιλέγει το μέσο να ασχοληθεί. Η έκθεση αυτή δεν σημαίνει απαραίτητα ότι το άτομο θα δώσει προσοχή και βαρύτητα σε όλα τα θέματα. Κάποια θέματα θα τα προσέξει το άτομο λόγω της συνάφειάς τους με τα ενδιαφέροντά του, κάποια άλλα για την σημαντικότητά τους και κάποια άλλα λόγω της συνεχούς και επανειλημμένης προβολής τους από τα μέσα. Μετά την έκθεσή του στα διάφορα θέματα, το άτομο θα θυμάται και θα μπορεί να ανακαλέσει από την μνήμη του μερικά από αυτά. Η μερική αυτή μνήμη εξαρτάται από τα ενδιαφέροντα του ατόμου, καθώς και από τον τρόπο που έχει συνηθίσει να λειτουργεί και να εξασκεί την μνήμη του.

Όταν ένα άτομο επιθυμεί να μάθει για ένα θέμα, θα εκθέσει τον εαυτό του στα διάφορα μέσα ενημέρωσης ώστε να επιτύχει την ενημέρωσή του από αυτά. Η επιλογή του μέσου ενημέρωσης που θα κάνει το άτομο εξαρτάται, από τον μέχρι τώρα τρόπο που έχει συνηθίσει να ενημερώνεται αλλά, και από την διάθεσή του να ενημερωθεί πολυπλεύρως για το συγκεκριμένο θέμα. Είναι πολύ πιθανό για κάποιο συγκεκριμένο θέμα διατροφής που εμπεριέχει ψηλό κίνδυνο, να επιλέξει να εκτεθεί σε ποικίλα μέσα ενημέρωσης ώστε να ακούσει διάφορες απόψεις. Έχοντας γενικά υπόψη ότι κάθε μέσο ενημέρωσης μπορεί να

παρουσιάσει ένα θέμα με διαφορετικό τρόπο και να δημιουργήσει τις ανάλογες εντυπώσεις, ο κάθε ένας μπορεί να θέλει να αποκτήσει μια πιο γενική και περισσότερο αντικειμενική άποψη για το θέμα και για αυτό να εκτίθεται σε ποικίλα μέσα. Είναι κοινό ότι η τηλεόραση δίνει μεγάλη προσοχή στις εικόνες, το ραδιόφωνο στις αρνητικές συνέπειες οποιουδήποτε γεγονότος και οι εφημερίδες στην αναλυτική περιγραφή των γεγονότων.

2.3.5 Η έννοια της προθυμίας για μάθηση

Με την έννοια της προθυμίας για μάθηση εννοείται, σε ποιό βαθμό το άτομο θα εμφανίζεται πρόθυμο να δώσει την ευκαιρία στον εαυτό του για μάθηση και σε ποιό βαθμό θα ενοχληθεί εάν θα έπρεπε να σταματήσει την προσπάθεια αυτή. Όταν το άτομο εμφανίζεται πρόθυμο να μάθει, είναι διατεθημένο να αναλώσει χρόνο για την συλλογή επιπρόσθετων πληροφοριών, ακόμα και να βγει από τις καθιερωμένες του συνήθειες για να μάθει. Όλες αυτές οι ενέργειες που περιγράφονται παραπάνω, είναι αυτές που έχει την πρόθεση να πράξει το άτομο και εάν ερωτηθεί αν θα τις έπραττε, θα απαντούσε καταφατικά. Η πρόθεση αυτή του ατόμου δεν σημαίνει απαραίτητως ότι θα υλοποιηθεί και στην πράξη.

2.3.6 Η έννοια της αναζήτησης πληροφοριών

Με την έννοια της αναζήτησης πληροφοριών, το άτομο με ενεργητικό τρόπο πλέον αναζητά επιπρόσθετες πληροφορίες για το θέμα που τον ενδιαφέρει, εκτός από αυτές που του παρέχονται από τα μέσα που έχει συνηθίσει να χρησιμοποιεί για την ενημέρωσή του. Είναι δυνατόν δηλαδή, να αναζητήσει το άτομο περιφερειακής σημασίας λεπτομέρειες που θα ολοκληρώσουν την γνώση του, ακόμα και να συλλέξει ασυνήθιστες πληροφορίες.

2.4 Υποθέσεις

2.4.1 Υποθέσεις για την αντίληψη του κινδύνου

H1α) Όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προσωπική ανάμειξη του ατόμου με το συγκεκριμένο θέμα.

Σε περιόδους διατροφικών κρίσεων, διαδίδεται ότι υπάρχουν επικίνδυνοι παράγοντες στα παραγόμενα προϊόντα των επιχειρήσεων τροφίμων, που προορίζονται να αποτελέσουν την

διατροφή του ατόμου και ότι αυτοί δύναται να βλάψουν την ανθρώπινη υγεία. Το άτομο σε πρώτη φάση προσέχει το θέμα των διατροφικών κρίσεων. Η προσέλευση της προσοχής του ατόμου μπορεί να είναι παροδική, μπορεί όμως να έχει και μεγαλύτερη διάρκεια. Όποτε δηλαδή ακούει το άτομο οτιδήποτε σχετικό για το θέμα αυτό, να ενδιαφέρεται να ενημερωθεί. Στην δεύτερη περίπτωση, που η προσέλευση της προσοχής έχει διάρκεια, το άτομο πλέον ξεκινά να ασχολείται περισσότερο προσωπικά με το θέμα, καθώς η υγεία είναι θέμα που αφορά το άτομο προσωπικά και το ίδιο οφείλει να την διαφυλάσσει. Ξεκινά λοιπόν το άτομο να αναμειγνύεται προσωπικά με το θέμα και μάλιστα είναι λογικό να αναμένεται ότι, όσο μεγαλύτερο αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο για το συγκεκριμένο θέμα, τόσο περισσότερο πιθανό είναι να αναμειχθεί προσωπικά με αυτό. Υποδεικνύεται από τα παραπάνω λοιπόν η διατύπωση της συγκεκριμένης υπόθεσης.

H1β) Όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα.

Όταν διαδίδεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ότι τον καιρό αυτό εμφανίζονται κάποιοι επικίνδυνοι παράγοντες στα τρόφιμα και εφόσον τα θέματα υγείας αντιλαμβάνονται από το κάθε άτομο ότι είναι σημαντικά, τα άτομα προκειμένου να διασφαλίσουν και να διαφυλάξουν την υγεία τους, λογικό είναι να εμφανίζονται πρόθυμα να μάθουν για τους επικίνδυνους παράγοντες της υγείας τους. Η προθυμία για μάθηση αυτών των παραγόντων θα εμφανίζεται ακόμα πιο έντονη εφόσον το άτομο έχει εισέλθει στην διαδικασία της προσωπικής ανάμειξης. Ακόμα όμως και εάν το άτομο δεν έχει εισέλθει σε αυτήν την διαδικασία, είναι λογικό να αναμένεται ότι σε κάποιο βαθμό θα εμφανίζεται πρόθυμο να μάθει. Ο κίνδυνος δηλαδή που αντιλαμβάνονται τα άτομα δρά σαν κίνητρο για την ενημέρωσή τους όσον αφορά στους παράγοντες αυτούς. Έστω και παροδικά λοιπόν, ο κίνδυνος θα ωθήσει τα άτομα στην προθυμία για μάθηση των επικίνδυνων παραγόντων που δύναται να είναι επισφαλείς για την υγεία τους. Με αυτήν την λογική, είναι δυνατόν ο αντιλαμβανόμενος κίνδυνος να συνδέεται άμεσα με την προθυμία για γνώση των επικίνδυνων παραγόντων και μάλιστα να υποδεικνύεται η διατύπωση της υπόθεσης ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο αντιλαμβανόμενος κίνδυνος για ένα θέμα τόσο περισσότερο πρόθυμα εμφανίζονται τα άτομα να μάθουν για αυτό το θέμα.

H1γ) Όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η ανησυχία του ατόμου για το συγκεκριμένο θέμα.

Η αντίληψη των ατόμων για τον κίνδυνο που ενέχεται στα θέματα των διατροφικών κρίσεων μπορεί να ξεπεράσει τις πραγματικές διαστάσεις του κινδύνου που ανακοινώνεται από τους αρμόδιους φορείς και περιγράφεται από τα μέσα. Η διόγκωση του πραγματικού κινδύνου που γίνεται στο μυαλό του ατόμου το οδηγεί σε μια άλλη διαδικασία. Έστω και αν, η πιθανότητα να επισυμβεί το ανεπιθύμητο γεγονός που περιγράφει ο διατροφικός κίνδυνος είναι μικρή, τα άτομα την αντιλαμβάνονται μεγάλη. Η αιτία αυτής της διόγκωσης του κινδύνου είναι ότι η υγεία είναι σημαντική, αναντικατάστατη, χρήζει μεγάλης προσοχής με αποτέλεσμα τα άτομα ευαισθητοποιούνται απέναντι σε τέτοια θέματα. Η ευαισθητοποίηση αυτή του ατόμου μπορεί να εκφραστεί σε όρους ανησυχίας για τα θέματα που σχετίζονται με τις διατροφικές κρίσεις. Έτσι λοιπόν, η αντίληψη των ατόμων για τον κίνδυνο σε περιόδους διατροφικών κρίσεων δύναται να υπερβαίνει την πραγματικότητα, αυξάνοντας την ανησυχία τους και υποδεικνύοντας την διατύπωση της υπόθεσης ότι όσο μεγαλύτερο αντιλαμβάνονται τα άτομα τον κίνδυνο, τόσο περισσότερο ανησυχούν.

H1δ) Όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αναζήτηση πληροφοριών από το άτομο για το συγκεκριμένο θέμα.

Στα πλαίσια ύπαρξης διατροφικής κρίσης, με υψηλό αντιλαμβανόμενο κίνδυνο από τα άτομα, είτε λόγω προσωπικής ανάμειξης με το συγκεκριμένο θέμα, είτε λόγω της υψηλής ανησυχίας, είτε λόγω περιέργειας, συνδυαζόμενα με την έντονη προθυμία για μάθηση, τα άτομα δύναται να αναζητήσουν πληροφορίες επί του συγκεκριμένου θέματος. Όταν τα άτομα αντιληφθούν ότι ένα θέμα ενέχει κίνδυνο υψηλό, ακόμα και εάν η πιθανότητα να συμβεί το επικίνδυνο γεγονός είναι μικρή, δύναται να τα διεγείρει προς εύρεση νέων πληροφοριών. Με κινητήριο μοχλό την διέγερση από τον υψηλό κίνδυνο είναι δυνατόν να εισέλθουν στην διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών, ακόμα και εάν δεν θεωρείται γενικά ή τα ίδια τα άτομα δεν θεωρούν ότι κινδυνεύουν από τον επικίνδυνο παράγοντα ή εμπλέκονται σε αυτήν την διατροφική κρίση με κάποιο τρόπο. Έτσι υποδεικνύεται η διατύπωση της υπόθεσης ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο αντιλαμβανόμενος κίνδυνος για ένα θέμα τόσο περισσότερο θα αναζητήσουν τα άτομα πληροφορίες για το συγκεκριμένο θέμα.

H1ε) Όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η έκθεση του ατόμου στα MME για να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα.

Όπως ελέχθει και παραπάνω, όταν ο αντιλαμβανόμενος κίνδυνος για ένα διατροφικό θέμα είναι υψηλός, αυτό διεγείρει το άτομο και δύναται να εμφανίζεται περισσότερο πρόθυμο να μάθει για το θέμα αυτό. Η προθυμία για μάθηση στην πράξη έρχεται να εκδηλωθεί με την έκθεση του ατόμου στα μέσα ενημέρωσης. Απο την στιγμή που τα άτομα εκτεθούν στα μέσα για να μάθουν για το συγκεκριμένο θέμα, τα ίδια τα μέσα με τον γενικό τρόπο λειτουργίας τους και με τον τρόπο που αντιμετωπίζουν τα θέματα με μεγάλο κίνδυνο, προκαλούν την μεγαλύτερη έκθεση του ατόμου στα μέσα. Από την άλλη πλευρά πάλι, το ίδιο το άτομο μπορεί να έχει αποφασίσει την μεγαλύτερη έκθεσή του στα μέσα λόγω του κινδύνου που εμπλέκει το θέμα. Το άτομο θα εκτεθεί στα μέσα για περισσότερες ώρες είτε με παθητικό τρόπο, δηλαδή θα επιλέξει τα μέσα που συνηθίζει να παρακολουθεί, είτε με ενεργητικό τρόπο, επιλέγοντας και διαφορετικά μέσα από αυτά που συνηθίζει να παρακολουθεί. Υποδεικνύεται η διατύπωση της υπόθεσης ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο αντιλαμβανόμενος κίνδυνος για ένα θέμα, τόσο πιθανότερη είναι η μεγαλύτερη έκθεση του ατόμου στα MME για να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα

2.4.2 Υποθέσεις για την προσωπική ανάμειξη

H2α) Όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η έκθεση του ατόμου στα MME για να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα.

Όταν ένα άτομο ενεπλέκεται προσωπικά με ένα θέμα, εμπίπτει δηλαδή των ενδιαφερόντων του, των ασχολιών του και του τρόπου ζωής του, είναι λογικό όποτε του δίνεται ευκαιρία, παραδείγματος χάριν γίνεται μια συζήτηση στα μέσα, να την παρακολουθεί. Εάν αυτή η συζήτηση διαρκεί περισσότερες ώρες λόγω του κινδύνου που εμπλέκει το θέμα, το άτομο θα παρακολουθεί για περισσότερη ώρα τα μέσα που ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, της μη ανάμειξης με το θέμα, η έκθεση στα μέσα για περισσότερες ώρες για ένα συγκεκριμένο θέμα, εμφανίζεται ως μια χρονοβόρος διαδικασία, δίχως κίνητρο για την εκτέλεσή της απο οποιοδήποτε άτομο. Κάτι τέτοιο, όμως εξαρτάται

και από άλλους παράγοντες που υπεισέρχονται και ενώ το άτομο έχει την πρόθεση να εκτεθεί στα μέσα για παραπάνω ώρες, αυτή του η πρόθεση να μην γίνεται πράξη. Ο λόγος για κάτι τέτοιο μπορεί να είναι σωματική κούραση, έλλειψη διάθεσης την συγκεκριμένη στιγμή και πιθανότατα η μεγαλύτερη έκθεση στα μέσα μπορεί να μεταφράζεται σε κάποιες ενέργειες από το άτομο, που να το εκτρέπουν από τις καθιερωμένες του συνήθειες. Με άλλα λόγια μπορεί να διατυπωθεί η παραπάνω υπόθεση χωρίς να αναμένεται να ισχύει σε μεγάλο βαθμό.

H2β) Όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αναζήτηση πληροφοριών για το συγκεκριμένο θέμα.

Όταν ένα άτομο ενεπλέκεται προσωπικά με ένα θέμα είναι λογικό να αναζητεί επιπλέον πληροφορίες επ αυτού καθώς ενδιαφέρεται να ολοκληρώσει την υπάρχουσα γνώση του. Οι επιπλέον πληροφορίες δηλαδή έρχονται ως συμπλήρωμα σε ένα υπάρχον οικοδόμημα γνώσης. Η όλη διαδικασία εξαρτάται και από το στάδιο της γνώσης του ατόμου, καθόσον εάν η γνώση βρίσκεται σε υψηλό στάδιο, το άτομο δύναται να μην προβεί στην διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών ενώ αντίθετα εάν η γνώση βρίσκεται σε χαμηλό στάδιο και εξελίσσεται, το άτομο θα προβεί στην αναζήτηση πληροφοριών.

H2γ) Όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα.

Όπως έχει αναφερθεί, όταν ένα άτομο αναμειγνύεται προσωπικά με ένα θέμα, είναι λογικό να επιθυμεί να μαθαίνει για αυτό και να έχει την τάση, όποτε αναφέρεται κάτι επ αυτού στα μέσα να το παρακολουθεί. Η διατύπωση δηλαδή της υποθέσης εύκολα υποδεικνυεται από την λογική χωρίς να γίνεται απαραίτητη η μεγάλη ανάλυση.

H2δ) Όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η ανησυχία του ατόμου για το συγκεκριμένο θέμα.

Το άτομο, όταν αναμειγνύεται προσωπικά με ένα θέμα, είτε επειδή το ενδιαφέρει, είτε επειδή βρίσκεται εντός των ασχολιών του και του τρόπου ζωής του, είναι λογικό από

κάποιο σημείο και έπειτα να έχει συσσωρεύσει γνώση επ αυτού και να έχει εξοικειωθεί με τον τρόπο λειτουργίας του. Από την στιγμή που ισχύουν αυτά, το άτομο έχει συναίσθηση των παραγόντων που δύναται να επηρεάσουν και να εμπλακούν στο θέμα αυτό. Η μεγαλύτερη αυτή συναίσθηση καθιστά το άτομο γνώστη των επικίνδυνων παραγόντων που ενεπλέκονται στο θέμα αυτό, οπότε συνειδητοποιεί καλύτερα το μέγεθος του κινδύνου, αν αυτός υπάρχει. Το άτομο αυτό είναι λογικό, εάν υπάρχει πραγματικός κίνδυνος, να τον κατανοεί πολύ καλύτερα σε όλες του τις διαστάσεις και να εμφανίζεται περισσότερο ανήσυχος από οποιονδήποτε άλλον. Στην περίπτωση όμως που ο πραγματικός κίνδυνος είναι μικρός, το ίδιο το άτομο εφόσον γνωρίζει, θα ανησυχεί λιγότερο. Έτσι λοιπόν υποδεικνύεται η διατύπωση αυτής της υπόθεσης λαμβάνοντας όμως ως δεδομένη την υπόθεση ότι ο πραγματικός κίνδυνος είναι μεγάλος και όχι αναπόδειχτος ή μικρός.

2.4.3 Υποθέσεις για την ανησυχία

H3α) Όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα.

Εάν θεωρηθεί ότι για κάποιο λόγο ένα άτομο ξεκινά να ανησυχεί για ένα θέμα, είτε λόγω της προβολής του από τα μέσα είτε από συζητήσεις του κοινωνικού του περιβάλλοντος, καταρχήν θα εμφανίζεται πρόθυμο να ασχοληθεί και να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα. Η πρόθεση αυτή μπορεί να έχει τις ρίζες της σε επιφανειακούς λόγους, όπως είναι η ανάγκη του ατόμου να γνωρίζει λίγα πράγματα για ένα θέμα που με αυτό ασχολείται ο κοντινός και μακρινός περίγυρός του. Με άλλα λόγια, το άτομο θέλει να νοιώθει ότι βρίσκεται εντός της επικαιρότητας και την παρακολουθεί, χωρίς βαθύτερες σκέψεις ανησυχίας. Αυτή η ανησυχία είναι η επιφανειακή. Υπάρχει όμως και η ανησυχία που έχει βαθύτερους λόγους ύπαρξης και είναι αυτή που περιγράφηκε παραπάνω. Αυτή η ανησυχία έχει λόγο ύπαρξης την προσωπική ανάμειξη του ατόμου με το συγκεκριμένο θέμα. Για όποια από τις δυο ανησυχίες και να γίνεται λόγος, η κατάληξη στην παρούσα φάση, την αρχική, θα είναι η ίδια, η προθυμία να μάθει το άτομο για το συγκεκριμένο θέμα. Λογικά και πάλι υποδεικνύεται η διατύπωση αυτής της υπόθεσης.

H3β) Όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και αναζήτηση πληροφοριών για το συγκεκριμένο θέμα.

Έστω λοιπόν ότι ένα άτομο ξεκινά να ανησυχεί για ένα θέμα, το είδος της ανησυχίας που τον διακατέχει, η επιφανειακή ή η βαθύτερη, θα τον οδηγήσει στην περαιτέρω πορεία του. Εάν η ανησυχία που διακατέχει το άτομο είναι επιφανειακή, τότε η αναζήτηση παραπάνω πληροφοριών για το θέμα είναι μάλλον λιγότερο πιθανή εφόσον το άτομο δεν είναι διατεθειμένο να αναλώσει περισσότερο χρόνο για ένα θέμα που ασχολείται με αυτό μόνο και μόνο για κοινωνικούς λόγους. Εάν η ανησυχία που διακατέχει το άτομο έχει βαθύτερους λόγους, είναι προσωπικά αναμειγμένο το άτομο με το θέμα, τότε η αναζήτηση παραπάνω πληροφοριών είναι πολύ πιθανή εφόσον το άτομο διατίθεται να αναλώσει χρόνο για την συλλογή των πληροφοριών και έχει όλη την διάθεση. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, η πρόθεση που είχε αρχικά το άτομο να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα όχι μόνο υλοποιείται αλλά περνά και σε ένα υψηλότερο επίπεδο, αυτό της ενεργής αναζήτησης από μέρους του ατόμου. Έτσι λοιπόν η διατύπωση της υπόθεσης υποδεικνύεται για την περίπτωση όπου το άτομο διακατέχεται από βαθύτερη ανησυχία για το συγκεκριμένο θέμα.

H3γ) Όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η έκθεση του ατόμου στα ΜΜΕ για να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα.

Εάν ένα άτομο ανησυχεί για ένα θέμα, και εδώ ξεκαθαρίζεται ότι μιλάμε για το βαθύτερο είδος της ανησυχίας, είναι λογικό να αναμένεται ότι θα εκτεθεί στα μέσα για περισσότερες ώρες προκειμένου να καλύψει την ανάγκη του για μάθηση. Τα μέσα δηλαδή θα του παράσχουν όλες τις συσχετιζόμενες με το θέμα πληροφορίες. Κατά κάποιο τρόπο εδώ, η έκθεση του ατόμου στα μέσα εννοείται με ένα περισσότερο παθητικό τρόπο από αυτόν της ενεργής αναζήτησης πληροφοριών. Υποδεικνύεται λοιπόν η διατύπωση αυτής της υπόθεσης με αυτήν την λογική.

H3δ) Όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αντίληψη του κινδύνου για το συγκεκριμένο θέμα.

Εάν ένα άτομο ανησυχεί για ένα θέμα, και η ανησυχία του ανήκει στο επιφανειακό είδος ανησυχίας, τότε εφόσον διαδίδεται από τα μέσα ή στο περιβάλλον του ότι ένα θέμα ενέχει κίνδυνο, το άτομο τείνει να μεγαλοποιεί τον κίνδυνο αυτό, χωρίς να στηρίζει το

συμπέρασμα αυτό σε στοιχεία ή μετά από συστηματική ενασχόληση με αυτό. Με άλλα λόγια όταν η ανησυχία αυτού του είδους είναι μεγάλη, μεγαλώνει και η αντίληψη για τον κίνδυνο, δυνάμενη να ξεπεράσει και τις πραγματικές διαστάσεις του κινδύνου. Στην περίπτωση που το άτομο ανησυχεί για ένα θέμα και η ανησυχία του ανήκει στο βαθύτερο είδος ανησυχίας, μετά από προσωπική ανάμειξη με το θέμα, το άτομο έχει απόλυτη επίγνωση της κατάστασης και η αντίληψή του για τον κίνδυνο δεν ξεπερνά τις πραγματικές διαστάσεις του κινδύνου. Έτσι λοιπόν υποδεκνύεται η διατύπωση της υπόθεσης μόνο για τις περιπτώσεις των ατόμων που διακατέχονται από επιφανειακή ανησυχία χωρίς να έχει προηγηθεί η συστηματική ενασχόλησή τους με το συγκεκριμένο θέμα.

2.4.4 Υποθέσεις για την έκθεση στα ΜΜΕ

H4a) Όταν η έκθεση ενός ατόμου στα ΜΜΕ είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα

Όταν ένα άτομο αποφασίζει να εκτεθεί στα μέσα για αρκετές ώρες από ότι συνήθως, αυτό υποδηλώνει μια γενικότερη πρόθεση να μάθει. Αν το άτομο το απασχολεί κάποιο συγκεκριμένο θέμα και θέλει να ενημερωθεί πάνω σε αυτό, τότε είναι ακόμα πιο λογικό να υποτεθεί ότι η έκθεση αυτή στα μέσα για περισσότερες ώρες γίνεται για αυτό το συγκεκριμένο θέμα. Η έκθεση αυτή στα μέσα φανερώνει μια πρόθεση για μάθηση από μέρους του ατόμου, χωρίς να είναι γνωστά τα αποτελέσματα αυτής της πρόθεσης, δηλαδή η μάθηση. Δεν μπορεί να είναι σίγουρο ότι η έκθεση στα μέσα θα κάνει γνώστη του αντικειμένου το άτομο και ότι θα μπορεί να ανακαλεί από την μνήμη του πληροφορίες για αυτό το θέμα. Υπάρχει και η περίπτωση της τυχαίας έκθεσης ενός ατόμου για περισσότερες ώρες στα μέσα, ιδίως όταν μιλάμε για το μέσο της τηλεόρασης για το οποίο ισχύουν ιδιαίτερα δεδομένα. Στην περίπτωση της τηλεόρασης, το άτομο μπορεί να εκτίθεται σε αυτήν ακουσίως, με την έννοια ότι κάποιο μέλος της οικογένειας επιλέγει να ανοίξει την τηλεόραση και αυτή να παραμένει ανοιχτή για πολλές ώρες. Σε αυτήν την περίπτωση, το άτομο μπορεί με τυχαίο τρόπο να εκτεθεί στις πληροφορίες που μεταδίδονται από την τηλεόραση, προσέχοντας επιλεκτικά θέματα που του αποσπούν την προσοχή χωρίς απαραίτητα η προσοχή του να είναι συνεχής. Πάντως σε αρχική φάση μπορεί να υποδειχθεί από την λογική η διατύπωση αυτής της υποθεσης.

H4β) Όταν η έκθεση ενός ατόμου στα ΜΜΕ είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αναζήτηση πληροφοριών για το συγκεκριμένο θέμα.

Όταν ένα άτομο εκτίθεται για περισσότερες ώρες στα μέσα από ότι συνήθως, είναι λογικό να υποτεθεί ότι, αναζητά ενεργά παραπάνω πληροφορίες γενικώς. Στην περίπτωση που το απασχολεί κάποιο συγκεκριμένο θέμα, μπορεί εύκολα να υποτεθεί ότι τις επιπλέον πληροφορίες τις αναζητά για αυτό το θέμα. Ακόμα και εάν η παραπάνω έκθεση δεν γίνεται για κάποιο εσκεμμένο λόγο, από την στιγμή που αυτή γίνεται, το άτομο θα ακούσει για πολλά θέματα και πολλές πληροφορίες για το καθένα θέμα. Ανάμεσα σε όλα αυτά τα θέματα, κάποια θα τον ενδιαφέρουν περισσότερο και λογικά θα συγκεντρώσει περισσότερο την προσοχή του στις πληροφορίες που αφορούν σε αυτά, σε σύγκριση με τις πληροφορίες που αφορούν στα λοιπά θέματα. Από την στιγμή που κάποια θέματα τον ενδιαφέρουν και σε συνδυασμό ότι εκτίθεται παραπάνω ώρες στα μέσα, λογικό είναι και η συλλογή πληροφοριών για αυτά τα θέματα να είναι μεγαλύτερη. Έτσι μπορεί να υποδειχθεί η διατύπωση αυτής της υπόθεσης.

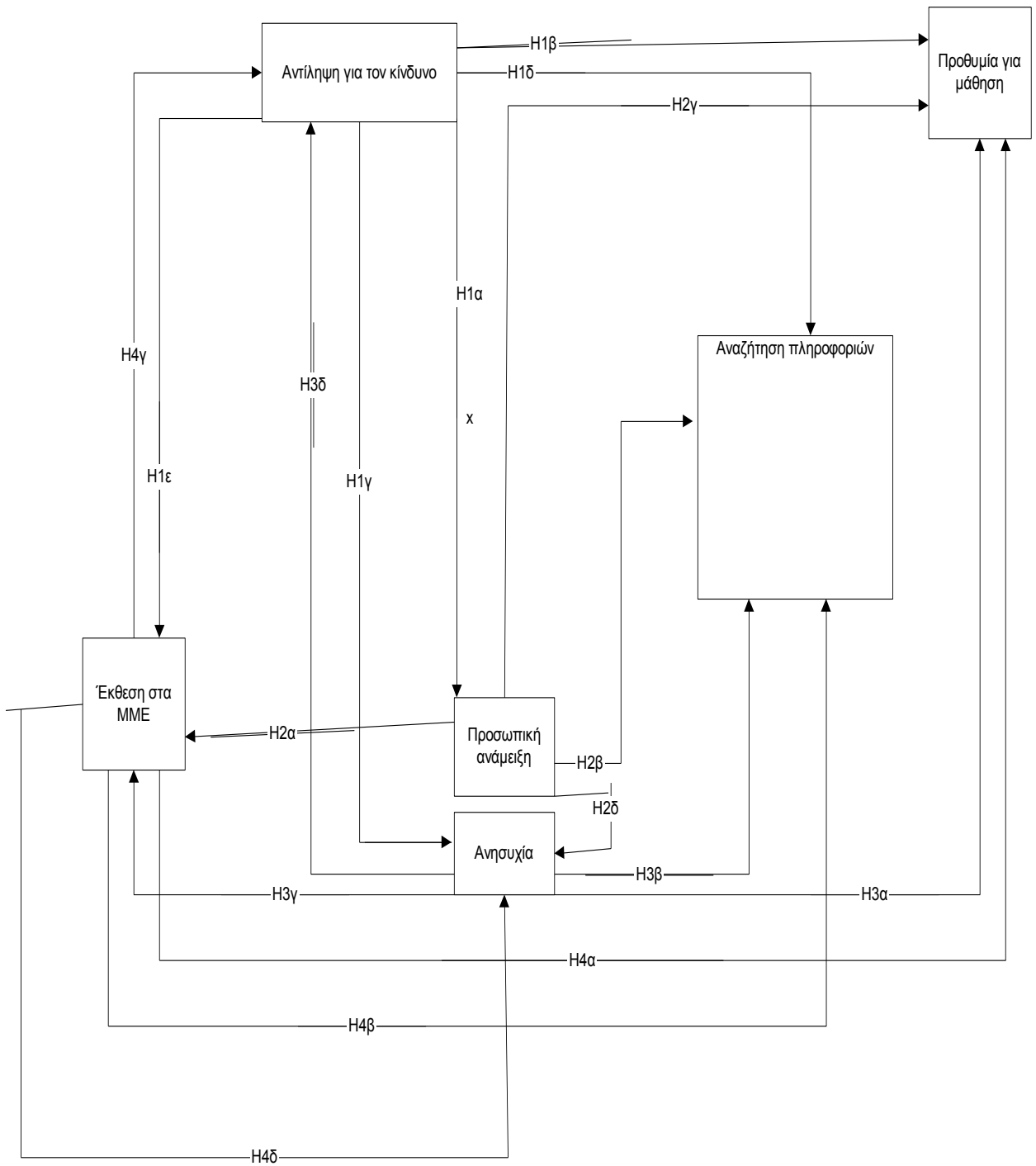
H4γ) Όταν η έκθεση ενός ατόμου στα ΜΜΕ είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αντίληψη του κινδύνου για το συγκεκριμένο θέμα.

Όταν ένα άτομο εκτίθεται για περισσότερες ώρες στα μέσα από ότι πράττει συνήθως και στα μέσα αναφέρεται ένα θέμα που αναφέρεται σε κάποιο κίνδυνο, δεδομένου του τρόπου που λειτουργούν τα μέσα, να μεγαλοποιούν τα θέματα και ιδίως αυτά με κίνδυνο, είναι πιθανό και το ίδιο το άτομο να αποκτήσει μια υπερμεγεθυμένη αντίληψη για το μέγεθος του κινδύνου. Με αυτή την λογική υποδεικύεται και η διατύπωση αυτής της υπόθεσης. Σε αυτήν την λογική μπορεί να μην υπακούουν τα άτομα που είναι σχετικά με αυτό το θέμα και αναμειγνύονται προσωπικά με αυτό. Στην περίπτωση αυτή η λειτουργία των ΜΜΕ δεν παίζει καθοριστικό ρόλο στην διαμόρφωση της άποψης για το μέγεθος του κινδύνου.

H4δ) Όταν η έκθεση ενός ατόμου στα ΜΜΕ είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η ανησυχία του ατόμου για το συγκεκριμένο θέμα.

Με την ίδια λογική που αναφέρθηκε στην παραπάνω υπόθεση, όταν ένα άτομο παρακολουθεί από τα μέσα για περισσότερες ώρες από ότι συνήθως, ένα θέμα που αναφέρεται σε κίνδυνο και ο κίνδυνος αναφέρεται από τα μέσα ως υψηλός, τότε και το άτομο θα αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο υψηλό και θα αρχίσει να ανησυχεί. Η ανησυχία αυτή θα είναι ανάλογη με το αντιλαμβανόμενο μέγεθος του κινδύνου. Και πάλι από αυτήν την υπόθεση θα εξαιρεθούν τα άτομα που αναμειγνύονται προσωπικά με το θέμα αυτό.

Στο παρακάτω διάγραμμα παριστάνονται οι μεταβλητές του μοντέλου που υιοθετήθηκε με τις μεταξύ τους συνδέσεις καθώς επίσης αναγράφεται και το όνομα της κάθε υπόθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1. Το ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο που κατασκευάστηκε για τους σκοπούς της έρευνας αυτής περιείχε 74 ερωτήσεις με τις οποίες θα γίνει η μέτρηση των 6 μεταβλητών του μοντέλου που υιοθετήθηκε. Τελικά για τον προσδιορισμό των μεταβλητών χρησιμοποιήθηκαν οι 32 ερωτήσεις γιατί θεωρήθηκε ότι από την απάντηση αυτών των ερωτήσεων θα προσδιορισθούν και θα μετρηθούν καλύτερα οι μεταβλητές και 3 ερωτήσεις για να ληφθούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος. Η ποσοτικοποίηση των ερωτήσεων έγινε με την κατασκευή μια 7βαθμης κλίμακας στην οποία το 1 αντιστοιχούσε στην διαφωνία και το 7 στην συμφωνία των ατόμων με τα ερωτώμενα. Στις ερωτήσεις 30-32 οι ερωτώμενοι καλούνταν να αναγράψουν τον αριθμό των ωρών ή των φορών που απαντούσαν στις συγκεκριμένες ερωτήσεις. Όσον αφορά στις δημογραφικές ερωτήσεις, οι φοιτητές κλήθηκαν να σημειώσουν το φύλο τους, την ηλικία τους και την κατηγορία του εισοδήματος που ανήκουν από τις 5 κατηγορίες που αναγράφονταν.

Για την μέτρηση της μεταβλητής που λέγεται προθυμία για μάθηση αντιστοιχούν 5 ερωτήσεις:

- 1) Θα σταμάταγα να προσπαθώ εάν αυτό θα μου έπαιρνε μήνες από τον χρόνο μου.
- 2) Θα σταμάταγα να προσπαθώ εάν αυτό με μπερδευε με πολλές επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες που θα μπορούσαν να είναι και χάσιμο χρόνου.
- 3) Θα σταμάταγα να προσπαθώ εάν αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να υποστώ χρηματοοικονομική ζημιά.
- 4) Πάντοτε βγαίνω από τις καθιερωμένες συνήθειές μου για να μάθω για αυτά τα θέματα
- 5) Θα μπορούσα να αναλώσω άμεσα χρόνο για συλλογή πρόσθετων πληροφοριών που ίσως να χρειαστώ.

Οι ερωτήσεις 2, 4, και 5 είναι μεταφρασμένες από την δημοσίευση του Johnson, 2005.

Για την μέτρηση της μεταβλητής που λέγεται αναζήτηση πληροφοριών αντιστοιχούν 4 ερωτήσεις:

- 6) Όταν διαβάζω, ακούω ή βλέπω τέτοια θέματα προσπαθώ να μάθω περισσότερα ακόμα και εάν είναι περιφερειακής σημασίας
- 7) Όταν διαβάζω, ακούω ή βλέπω τέτοια θέματα συλλέγω ασυνήθιστες πληροφορίες
- 8) Όταν διαβάζω, ακούω ή βλέπω τέτοια θέματα ικανοποιούμαι κάθε φορά από την προσπάθεια μου
- 9) Όταν διαβάζω, ακούω ή βλέπω τέτοια θέματα πιστεύω ότι βγαίνω κερδισμένος γιατί όλες οι πληροφορίες θα χρησιμεύσουν κάποτε.

Για την μέτρηση της μεταβλητής που λέγεται αντίληψη του κινδύνου αντιστοιχούν 3:

- 10) Θεωρείτε ότι σήμερα ο κίνδυνος από διατροφή είναι αναπόφευκτος.
- 11) Θεωρείτε ότι σήμερα ο κίνδυνος από διατροφή είναι άγνωστος- ασυνήθιστος.
- 12) Θεωρείτε ότι σήμερα ο κίνδυνος από διατροφή οφείλεται στην τεχνολογία και είναι αφύσικος.

Για την μέτρηση της μεταβλητής που λέγεται ανησυχία αντιστοιχούν 8 ερωτήσεις:

- 13) Πόσο ανησυχείτε για τους κανόνες αποθήκευσης και προετοιμασίας στα εστιατόρια/σημεία γρήγορου φαγητού.
- 14) Πόσο ανησυχείτε για τα φυτοφάρμακα στα τρόφιμα.
- 15) Πόσο ανησυχείτε για την υγιεινή στην βιομηχανία τροφίμων.
- 16) Πόσο ανησυχείτε για τα πρόσθετα στα τρόφιμα.
- 17) Πόσο ανησυχείτε για τα αντιβιοτικά στα τρόφιμα.
- 18) Πόσο ανησυχείτε για τις ορμόνες στα ζώα.
- 19) Πόσο ανησυχείτε για την κατανάλωση γενετικά τροποποιημένων.
- 20) Πόσο ανησυχείτε για την ασφάλεια των τροφίμων από βιομηχανοποιημένες πρώτες ύλες.

Οι ερωτήσεις 13-20 είναι μεταφρασμένες από την δημοσίευση των Miles, Brennan, Kuznesof, Ness, Ritson, and Frewer, 2004.

Για την μέτρηση της μεταβλητής που λέγεται προσωπική ανάμειξη αντιστοιχούν 6 ερωτήσεις:

- 21) Για σας τα θέματα των διατροφικών κρίσεων είναι σημαντικά- ασήμαντα.

- 22) Για σας τα θέματα των διατροφικών κρίσεων είναι ενδιαφέροντα-αδιάφορα.
- 23) Για σας τα θέματα των διατροφικών κρίσεων είναι σχετικά με εσάς-άσχετα.
- 24) Για σας τα θέματα των διατροφικών κρίσεων είναι σημαίνουν πολλά για εσάς-δεν σημαίνουν τίποτα.
- 25) Για σας τα θέματα των διατροφικών κρίσεων αξίζουν να ασχοληθείτε-δεν αξίζουν να ασχοληθείτε.
- 26) Για σας τα θέματα των διατροφικών κρίσεων είναι ταιριαστά στο τι σας απασχολεί-αταίριαστα στο τι σας απασχολεί.

Οι ερωτήσεις 21-26 είναι μεταφρασμένες από την δημοσίευση των Laroche, Bergeron and Goutaland, 2003.

Για την μέτρηση της μεταβλητής που λέγεται έκθεση στα ΜΜΕ αντιστοιχούν 6 ερωτήσεις:

- 27) Πόσες ώρες συνήθως ξοδεύετε καθημερινά σε εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση.
- 28) Πόσες ώρες συνήθως ξοδεύετε το σαββατοκύριακο σε εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση.
- 29) Πόσες φορές θυμόσαστε να έχετε τους τελευταίους 3 μήνες παρακολουθήσει ενημερωτικές εκπομπές ή διαβάσει αναλυτικά άρθρα σχετικά με διατροφικές κρίσεις.
- 30) Θυμάστε πολύ καθαρά συγκεκριμένες διατροφικές κρίσεις.
- 31) Θυμάστε πολύ καλά όλες τις λεπτομέρειες των παραπάνω διατροφικών κρίσεων.
- 32) Σας αρέσει να παρακολουθείτε όλες τις λεπτομέρειες.

Η μεταβλητή της έκθεσης στα ΜΜΕ (EXPOSURE) προέκυψε από τον πολλαπλασιασμό του μέσου όρου των απαντήσεων που λήφθηκαν από τις τρεις πρώτες ερωτήσεις (27-29) με τον μέσο όρο των απαντήσεων που λήφθηκαν από τις τρεις επόμενες ερωτήσεις (30-32).

3.2 Δείγμα και δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων

Η έρευνα διεξήχθη σε προπτυχιακούς φοιτητές του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η περίοδος που διεξήχθη η έρευνα ήταν στο χρονικό διάστημα 31/3-6/2. Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στους φοιτητές στους χώρους του πανεπιστημίου. Συνολικά

συγκεντρώθηκαν 313 ερωτηματολόγια από τα οποία εξαιρέθηκαν τα 26 λόγω ακαταλληλότητας για την ανάλυση, λόγω πολλών αναπάντητων ερωτήσεων. Τελικά στην ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν τα 287 (N=287) ερωτηματολόγια (91,7%).

Από την ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών των ερωτηθέντων, όπως φαίνονται στον Πίνακα 3.1, το δείγμα ως προς το φύλο εμφανίζεται σχεδόν μοιρασμένο, με 123 άνδρες (43%) και 163 γυναίκες (57%).

Πίνακας 3.1: Δημογραφικά χαρακτηριστικά ερωτηθέντων

	Συχνότητα	Ποσοστό %		Συχνότητα	Ποσοστό %
Ηλικία			Φύλο		
18-20	181	64,6%	Άνδρες	123	43%
21-23	87	31,1%	Γυναίκες	163	57%
24-26	4	1,4%	Σύνολο	286	100%
>26	8	2,9%			
Σύνολο	280	100%			
Οικογενειακό εισόδημα					
<20.000 Ευρώ	43	16,3%			
20.000-29.000	62	23,6%			
30.000-39.000	108	41,1%			
40.000-49.000	28	10,6%			
>50.000	22	8,4%			
Σύνολο	263	100%			

Η ηλικία των ερωτηθέντων κυμαίνεται μεταξύ 18 και 32 ετών, με 12 άτομα να είναι μεγαλύτερα από 23, συνεπώς το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος (95,7%) βρίσκεται μεταξύ 18-23, δηλαδή στις δυο πρώτες ηλικιακές κατηγορίες. Το εύρος αυτό είναι λογικό αν ληφθεί υπόψη ότι η φοίτηση στο πανεπιστήμιο είναι πενταετής και η συνήθης ηλικία εισόδου σε αυτό είναι τα 18 χρόνια.

Ως προς το οικογενειακό εισόδημα, όπως φαίνεται και στον πίνακα, η δεύτερη και η τρίτη κατηγορία αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών (64,7%). Η μεταβλητή οικογενειακό εισόδημα αφορά στο εισόδημα της οικογένειας του ερωτώμενου φοιτητή και όχι στο προσωπικό του. Μερικοί φοιτητές (24) δεν γνώριζαν την εισοδηματική τους

κατηγορία και δεν απάντησαν. Ανάμεσα σε αυτούς που απάντησαν αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετοί ήταν αυτοί που δεν γνώριζαν επακριβώς την εισοδηματική τους κατηγορία και απάντησαν προσεγγιστικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

4.1 Παραγοντική Ανάλυση

Για να μετρηθεί η κάθε μεταβλητή του υποδείγματος που υιοθετήθηκε, είτε εξαρτημένη είτε ανεξάρτητη, χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένες ερωτήσεις που καταχωρήθηκαν στο ερωτηματολόγιο. Η έννοια της κάθε μεταβλητής δύναται να συλληφθεί από το σύνολο των ερωτήσεων. Χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της “παραγοντικής ανάλυσης” (Factor Analysis), η οποία προσδιορίζει την συσχέτιση της κάθε ερώτησης με την έννοια της μεταβλητής (Component), δηλαδή πόσο συμμετέχει η ερώτηση στην δημιουργία της έννοιας της μεταβλητής. Εξετάζεται και το ποσοστό της διακύμανσης της έννοιας της μεταβλητής που ερμηνεύουν σαν ομάδα το σύνολο των ερωτήσεων. Στον πίνακα 4.1 οι στήλες 3-5 (Initial Eigenvalues) και 6-8 (Extraction Sums of Squared Loadings) εμφανίζονται με τα ίδια νούμερα διότι η έννοια των μεταβλητών δεν είναι πολυδιάστατη αλλά μονοδιάστατη.

Επιπλέον εξετάζεται η αξιοπιστία των συντελεστών με το Cronbach’s Alpha, το οποίο είναι ένα μη στατιστικό τεστ . Το συγκεκριμένο μέτρο υπολογίζει πόσο καλά ένα σύνολο από αντικείμενα (ερωτήσεις) μετρά μια μοναδική μονοδιάστατη κρυμμένη δομή (έννοια μεταβλητής). Συνήθως, όταν τα δεδομένα έχουν μια πολυδιάστατη δομή, η τιμή αυτού του μέτρου είναι χαμηλή. Το Cronbach’s Alpha μπορεί να γραφεί σαν μια συνάρτηση του αριθμού των εξεταζόμενων αντικειμένων και του μέσου όρου της εσωτερικής συσχέτισης μεταξύ των αντικειμένων και δίνεται από τον τύπο:

$$\alpha = \frac{N \cdot \bar{r}}{1 + (N-1) \cdot \bar{r}}$$

όπου το N είναι ο αριθμός των αντικειμένων και το r είναι ο μέσος της εσωτερικής συσχέτισης μεταξύ των αντικειμένων. Όταν αυξάνεται ο αριθμός των αντικειμένων, αυξάνεται και η τιμή του alpha. Όταν ο μέσος της εσωτερικής συσχέτισης είναι χαμηλός, η τιμή του alpha θα είναι χαμηλή και το αντίθετο. Έτσι είναι λογικό να αναμένεται όταν οι εσωτερικές συσχετίσεις των αντικειμένων είναι υψηλές, τότε τα αντικείμενα μετράνε την ίδια βασική δομή. Όταν λέγεται ότι υπάρχει υψηλή αξιοπιστία υπονοείται πόσο καλά τα αντικείμενα μετράνε μια μοναδική μονοδιάστατη κρυμμένη δομή. Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα όλα τα alpha είναι υψηλά, φανερώνοντας ότι τα αντικείμενα, οι ερωτήσεις δηλαδή, μετράνε την ίδια βασική δομή.

Πίνακας 4.1: Αποτελέσματα παραγοντικής ανάλυσης

Μεταβλητή	Component	Σύνολο	% διακύμανσης	της	Σωρευτικό %	Σύνολο	% διακύμανσης	της	Σωρευτικό %	Alpha
Riskp4	0,722									
Riskp5	0,743	1,626	54,202		54,202	1,626	54,202		54,202	0,577
Riskp6	0,743									
Pii1	0,584									
Pii2	0,796									
Pii3	0,818									
Pii4	0,640	3,266	54,430		54,430	3,266	54,430		54,430	0,832
Pii5	0,814									
Pii6	0,740									
Anxsaf1	0,774									
Anxsaf2	0,803									
Anxsaf3	0,809									
Anxsaf4	0,861									
Anxsaf5	0,864	5,285	66,068		66,068	5,285	66,068		66,068	0,925
Anxsaf6	0,828									
Anxsaf7	0,735									
Anxsaf8	0,821									
Exposure1	0,836									0,360
Exposure2	0,769									
Exposure3	0,695	2,172	36,206		36,206	2,172	36,206		36,206	
Exposure4	0,809									0,760
Exposure5	0,859									
Exposure6	0,787									
Wtl7	0,804									
Wtl8	0,793									
Wtl9	0,692	2,381	52,527		52,527	2,381	52,527		52,527	0,773
Wtl10	0,792									
Info2	0,692									
Info4	0,670	1,953	48,834		48,834	1,953	48,834		48,834	0,623
Info5	0,680									
Info6	0,750									

4.1.1 Σχολιασμός αποτελεσμάτων της παραγοντικής ανάλυσης

Από τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.2 όσον αφορά στην μεταβλητή αντίληψη του κινδύνου, φαίνεται ότι η κάθε μια από τρεις ερωτήσεις που απαρτίζουν την έννοια της αντίληψης του κινδύνου συσχετίζεται με αυτήν την έννοια με καλό ποσοστό (και τα τρία ποσοστά είναι μεγαλύτερα από 72%). Το σύνολο των ερωτήσεων σαν ομάδα ερμηνεύει το 54,2% της διακύμανσης της έννοιας “αντίληψη του κινδύνου”.

Όσον αφορά στην μεταβλητή προσωπική ανάμειξη, φαίνεται ότι οι τέσσερις ερωτήσεις συσχετίζονται με αυτήν την έννοια με υψηλό ποσοστό (μεγαλύτερο του 74%) ενώ οι άλλες δυο ερωτήσεις συσχετίζονται με αυτήν την έννοια με χαμηλότερα ποσοστά (58,4% και 64%). Το σύνολο των ερωτήσεων σαν ομάδα ερμηνεύει το 54,4% της διακύμανσης της έννοιας “προσωπική ανάμειξη”

Όσον αφορά στην μεταβλητή ανησυχία, φαίνεται ότι κάθε μια από τις οχτώ ερωτήσεις που απαρτίζουν την έννοια της ανησυχίας συσχετίζεται με αυτήν την έννοια με καλό ποσοστό (και τα οχτώ ποσοστά είναι μεγαλύτερα από 73,5%). Το σύνολο των ερωτήσεων σαν ομάδα ερμηνεύει το 66,1% της διακύμανσης της έννοιας “ανησυχία”.

Όσον αφορά στην μεταβλητή έκθεση στα ΜΜΕ, φαίνεται ότι οι πέντε ερωτήσεις συσχετίζονται με αυτήν την έννοια με υψηλό ποσοστό (μεγαλύτερο του 76,9%) ενώ η άλλη μια ερώτηση συσχετίζεται με αυτήν την έννοια με χαμηλότερο ποσοστό (69,5%) Το σύνολο των τριών πρώτων ερωτήσεων σαν ομάδα ερμηνεύει το 0,36% της διακύμανσης της έννοιας “έκθεση στα ΜΜΕ” (μειώνεται τόσο πολύ το ερμηνευόμενο ποσοστό της διακύμανσης γιατί η τρίτη ερώτηση δεν εξαιρέθηκε λόγω της σημασίας που θεωρήθηκε ότι έχει) ενώ το σύνολο των τριών τελευταίων ερωτήσεων σαν ομάδα ερμηνεύει το 0,76% της διακύμανσης της έννοιας “έκθεση στα ΜΜΕ”.

Όσον αφορά στην μεταβλητή προθυμία για μάθηση, φαίνεται ότι οι τρεις από τις τέσσερις ερωτήσεις που απαρτίζουν την έννοια της προθυμίας για μάθηση συσχετίζονται με αυτήν την έννοια με καλό ποσοστό (μεγαλύτερο από 69%) ενώ η τέταρτη ερώτηση συσχετίζεται με αυτήν την έννοια με λίγο μικρότερο ποσοστό (69,2%). Το σύνολο των ερωτήσεων σαν ομάδα ερμηνεύει το 59,5% της διακύμανσης της έννοιας “προθυμία για μάθηση”.

Όσον αφορά στην μεταβλητή αναζήτηση πληροφοριών, φαίνεται ότι η μια ερώτηση από τις τέσσερις ερωτήσεις που απαρτίζουν την έννοια της προθυμίας για μάθηση συσχετίζεται με αυτήν την έννοια με υψηλό ποσοστό (75%) ενώ οι άλλες τρεις ερωτήσεις συσχετίζονται με αυτήν την έννοια με λίγο μικρότερα ποσοστά (67%, 68% και 69,2%). Το σύνολο των ερωτήσεων σαν ομάδα ερμηνεύει το 48,8% της διακύμανσης της έννοιας “αναζήτηση πληροφοριών”.

4.2 Συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών

Για τις ανάγκες της έρευνας θεωρείται απαραίτητο να εξεταστεί η συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών που αναφέρθηκαν στις υποθέσεις του 2ου κεφαλαίου. Ως μέτρο της συσχέτισης των μεταβλητών χρησιμοποιείται ο συντελεστής Pearson που εξετάζει την γραμμική παράλληλη διακύμανση των μεταβλητών και υπολογίζεται ως ο λόγος της συνδιασποράς των δυο μεταβλητών προς το γινόμενο των τυπικών αποκλίσεων τους ($Cov(x,y)/SxSy$).

Σαν μέτρο συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών X και Y, ο συντελεστής Pearson θα πρέπει να ικανοποιεί τις εξής προϋποθέσεις για να είναι αποδεκτός, η τιμή του θα πρέπει να είναι πάντα μεταξύ -1 και $+1$. Αν οι μεγαλύτερες τιμές της μεταβλητής X τείνουν να αντιστοιχούν στις μεγαλύτερες τιμές της μεταβλητής Y και επομένως, οι μικρότερες τιμές της μεταβλητής X τείνουν να αντιστοιχούν στις μικρότερες τιμές της μεταβλητής Y, τότε το μέτρο συσχέτισης θα πρέπει να είναι θετικό και να πλησιάζει την τιμή $+1$, αν η τάση αυτή είναι ισχυρή. Στην περίπτωση αυτή, θα μιλάμε για θετική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών X και Y. Αν οι μεγαλύτερες τιμές της μεταβλητής X τείνουν να αντιστοιχούν στις μικρότερες τιμές της μεταβλητής Y και αντίστροφα, τότε, το μέτρο συσχέτισης θα πρέπει να έχει μία τιμή αρνητική, η οποία να είναι κοντά στην τιμή $+1$, αν η τάση είναι ισχυρή. Στην περίπτωση αυτή, θα λέμε ότι οι μεταβλητές X και Y είναι αρνητικά συσχετισμένες. Αν οι τιμές της τυχαίας μεταβλητής X φαίνονται να αντιστοιχούν με τυχαίο τρόπο σε τιμές της τυχαίας μεταβλητής Y, το μέτρο συσχέτισης θα πρέπει να έχει μία τιμή αρκετά κοντά στο 0. Αυτή θα ήταν η περίπτωση όπου οι τυχαίες μεταβλητές X και Y είναι ανεξάρτητες και, ενδεχομένως, κάποιες άλλες περιπτώσεις όπου οι μεταβλητές X και Y δεν

είναι ανεξάρτητες. Θα λέμε στις περιπτώσεις αυτές ότι οι τυχαίες μεταβλητές X και Y είναι ασυσχέτιστες, ή ότι δεν σχετίζονται, ή ότι έχουν συσχέτιση 0.

4.2.1 Έλεγχος των συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών που περιγράφονται στις υποθέσεις

Στον Πίνακα 4.2 παρουσιάζονται οι συσχετίσεις όλων των συνδυασμών ανά δυο των μεταβλητών. Μερικοί συνδυασμοί μεταβλητών από τους παρακάτω αποτελούν τις υποθέσεις που διατυπώθηκαν και αυτοί θα συζητηθούν.

Πίνακας 4.2: Συσχετίσεις μεταβλητών

		RISKP	PII	ANXIET Y	EXPOSUR E	WTL	INFORMAT
RISKP	Pearson Correlation	1	-0,002	0,156	-0,032	0,038	-0,022
	Sig.		0,978	0,008	0,591	0,522	0,711
PII	Pearson Correlation	-0,002	1	0,294	0,160	0,179	0,143
	Sig.	0,978		0	0,006	0,002	0,015
ANXIETY	Pearson Correlation	0,156	0,294	1	0,130	0,118	0,081
	Sig.	0,008	0		0,028	0,046	0,172
EXPOSURE	Pearson Correlation	-0,032	0,160	0,130	1	0,244	0,277
	Sig.	0,591	0,006	0,028		0	0
WTL	Pearson Correlation	0,038	0,179	0,118	0,244	1	0,530
	Sig.	0,522	0,002	0,046	0		0
INFORMAT	Pearson Correlation	-0,022	0,143	0,081	0,277	0,530	1
	Sig.	0,711	0,015	0,172	0	0	

Στον Πίνακα 4.3 παρουσιάζονται οι συνδυασμοί των μεταβλητών που συνθέτουν τις υποθέσεις που διατυπώθηκαν με τους αντίστοιχους συντελεστές συσχέτισης.

Πίνακας 4.3: Συσχετίσεις μεταβλητών και υποθέσεις

	RISKP	PII	ANXIETY	EXPOSURE	WTL	INFORMAT
RISKP		H1.α -0,002	H1.γ 0,156	H1.ε -0,032	H1.β 0,038	H1.δ -0,022
PII			H2.δ 0,294	H2.β 0,160	H2.γ 0,179	H2.α 0,143
ANXIETY	H3.δ 0,156			H3.γ 0,130	H3.α 0,118	H3.β 0,081
EXPOSURE	H4.γ -0,032		H4.δ 0,130		H4.α 0,244	H4.β 0,277

4.2.1.1 Έλεγχος των υποθέσεων της μεταβλητής αντίληψη του κινδύνου

4.2.1.1.1 Έλεγχος της υπόθεσης H1α

Μελετώντας την πρώτη γραμμή του Πίνακα 4.3 παρουσιάζονται οι υποθέσεις που σχετίζονται με την μεταβλητή αντίληψη του κινδύνου. Η τιμή του συντελεστού συσχέτισης της H1α υπόθεσης είναι -0,002 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της αντίληψης για τον κίνδυνο και της προσωπικής ανάμειξης, έχουν ασθενή συσχέτιση. Με άλλα λόγια η αντίληψη για τον κίνδυνο που έχει ένα άτομο για ένα θέμα, δεν επηρεάζει την προσωπική ανάμειξη του στο θέμα αυτό. Τα δεδομένα υποστηρίζουν δηλαδή ότι, ακόμα και εάν ένα άτομο αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο υψηλό, δεν θα αναμειχθεί προσωπικά με αυτό, δεν θα θεωρήσει δηλαδή ότι το θέμα είναι ενδιαφέρον, το αφορά ή είναι σχετικό με αυτό ακόμα και εάν ο κίνδυνος αυτός έχει να κάνει με την υγεία του. Συμπεραίνεται λοιπόν η κατάρριψη της υπόθεσης H1α που διατύπωνε ότι, όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προσωπική ανάμειξη του ατόμου με το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.1.1.2 Έλεγχος της υπόθεσης H1β

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H1β υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.3 είναι 0,038 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της αντίληψης για τον

κίνδυνο και της προθυμίας για μάθηση, συσχετίζονται σε πολύ μικρό βαθμό, κατά 3,8% . Με άλλα λόγια η αντίληψη για τον κίνδυνο που έχει ένα άτομο, επηρεάζει την προθυμία του για μάθηση κατά ένα μικρό ποσοστό. Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι ακόμα και εάν ένα άτομο αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο υψηλό, θα εμφανίζεται σε πολύ μικρό βαθμό πρόθυμο να μάθει για το θέμα αυτό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H1β που διατύπωνε ότι, όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα, αλλά ισχύει σε μικρό βαθμό.

4.2.1.1.3 Έλεγχος της υπόθεσης H1γ

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H1γ υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.3 είναι 0,156 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της αντίληψης για τον κίνδυνο και της ανησυχίας, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 15,6%. Με άλλα λόγια η αντίληψη για τον κίνδυνο που έχει ένα άτομο, επηρεάζει την ανησυχία του κατά κάποιο ποσοστό (15,6%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο υψηλό, δεν θα αυξάνεται η ανησυχία του σε μεγάλο βαθμό ακόμα και αν ο κίνδυνος αφορά στην υγεία του. Στην περίπτωση που ο αντιλαμβανόμενος κίνδυνος από το άτομο εμφανίζεται διογκωμένος σε σχέση με τον πραγματικό κίνδυνο, και τότε το άτομο δεν θα ανησυχεί στον βαθμό που αντιλαμβάνεται το μέγεθος του κινδύνου, αλλά σε μικρότερο βαθμό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H1γ που διατύπωνε ότι, όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η ανησυχία του ατόμου για το συγκεκριμένο θέμα, ισχύοντας σε μερικό βαθμό.

4.2.1.1.4 Έλεγχος της υπόθεσης H1δ

Η τιμή του συντελεστού συσχέτισης της H1δ υπόθεσης είναι -0,022 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της αντίληψης για τον κίνδυνο και της αναζήτησης πληροφοριών, έχουν ασθενή συσχέτιση. Με άλλα λόγια η αντίληψη για τον κίνδυνο που έχει ένα άτομο για ένα θέμα, δεν επηρεάζει την ενεργή αναζήτηση πληροφοριών. Τα δεδομένα υποστηρίζουν δηλαδή ότι, ακόμα και εάν ένα άτομο αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο υψηλό, δεν θα προσπαθήσει να αναζητήσει περισσότερες πληροφορίες, θα θεωρήσει δηλαδή χρονοβόρα και όχι απαραίτητη την αναζήτηση επιπλέον πληροφοριών από αυτές που του παρέχονται από τα μέσα που έχει συνηθίσει να παρακολουθεί, πόσο μάλλον την αναζήτηση

περιφερειακών λεπτομεριών επί του θέματος καθώς και ασυνήθιστων πληροφοριών. Ο κίνδυνος δηλαδή από μόνος του δεν είναι ικανός κινητήριο μοχλός ώστε το άτομο να αναζητήσει επιπλέον πληροφορίες. Συμπεραίνεται λοιπόν η κατάρριψη της υπόθεσης H1δ που διατύπωνε ότι, όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αναζήτηση πληροφοριών από το άτομο για το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.1.1.5 Έλεγχος της υπόθεσης H1.ε

Η τιμή του συντελεστού συσχέτισης της H1ε υπόθεσης είναι -0,032 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της αντίληψης για τον κίνδυνο και της έκθεσης στα MME, έχουν ασθενή συσχέτιση. Με άλλα λόγια η αντίληψη για τον κίνδυνο που έχει ένα άτομο για ένα θέμα, δεν επηρεάζει την έκθεσή του στα MME για το θέμα αυτό. Τα δεδομένα υποστηρίζουν ότι, ακόμα και εάν ένα άτομο αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο υψηλό, δεν θα εκτεθεί στα MME για περισσότερες ώρες, δεν θα θεωρήσει δηλαδή ότι το θέμα αξίζει την ανάλυση περισσότερου χρόνου σε κάποια μέσα. Συμπεραίνεται λοιπόν η κατάρριψη της υπόθεσης H1ε που διατύπωνε ότι, όταν η αντίληψη του κινδύνου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η έκθεση του ατόμου στα MME για να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.1.2 Έλεγχος των υποθέσεων της μεταβλητής προσωπική ανάμειξη.

4.2.1.2.1 Έλεγχος της υπόθεσης H2α

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H2α υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,143 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της προσωπικής ανάμειξης και της αναζήτησης πληροφοριών, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 14,3%. Με άλλα λόγια η προσωπική ανάμειξη που έχει ένα άτομο με ένα θέμα, επηρεάζει την αναζήτησή του για πληροφορίες κατά κάποιο ποσοστό (15,6%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο έχει εισέλθει στην διαδικασία της προσωπικής ανάμειξης για ένα θέμα, αυτό δεν είναι επαρκές κίνητρο για την αναζήτηση πληροφοριών σε μεγάλο βαθμό, αλλά σε μικρό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H2α που διατύπωνε ότι, όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αναζήτηση πληροφοριών για το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.1.2.2 Έλεγχος της υπόθεσης H2β

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H2β υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,160 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της προσωπικής ανάμειξης και της έκθεσης στα ΜΜΕ, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 16%. Με άλλα λόγια η προσωπική ανάμειξη που έχει ένα άτομο με ένα θέμα, επηρεάζει την έκθεσή του στα μέσα κατά κάποιο ποσοστό (16%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο έχει εισέλθει στην διαδικασία της προσωπικής ανάμειξης για ένα θέμα, αυτό δεν θα το οδηγήσει στην μεγαλύτερη έκθεσή του στα μέσα. Υπάρχει μια αμφιβολία για τα σωστά αποτελέσματα κατά την μέτρηση της μεταβλητής έκθεση στα ΜΜΕ, διότι οι φοιτητές καλούνταν να συμπληρώσουν οι ίδιοι τις ώρες έκθεσής τους στα μέσα καθημερινώς και το σαββατοκύριακο, καθώς και των φορών που έχουν παρακολουθήσει κάτι σχετικό για διατροφικές κρίσεις. Έτσι λοιπόν διατηρείται μια αμφιβολία για την ορθότητα των νουμέρων που συμπλήρωσαν οι φοιτητές και κατά πόσο αυτά θα ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Όπως και να συμβαίνει όμως στην πραγματικότητα, από την στιγμή που διατυπώθηκε αυτή η υπόθεση αναμενόταν ότι μπορεί να υπεισέρχονται και άλλοι λόγοι που να μην επιτρέπουν στο άτομο να περάσει στην πράξη την μεγαλύτερη έκθεση στα μέσα. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H2β που διατύπωνε ότι, όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η έκθεση του ατόμου στα ΜΜΕ για να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα, αλλά με μικρό βαθμό ισχύος.

4.2.1.2.3 Έλεγχος της υπόθεσης H2γ

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H2γ υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,179 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της προσωπικής ανάμειξης και της προθυμίας για μάθηση, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 17,9%. Με άλλα λόγια η προσωπική ανάμειξη που έχει ένα άτομο με ένα θέμα, επηρεάζει την προθυμία του για μάθηση κατά κάποιο ποσοστό (15,6%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο έχει εισέλθει στην διαδικασία της προσωπικής ανάμειξης για ένα θέμα, αυτό δεν είναι απαραίτητο σε μεγάλο βαθμό για την προθυμία για μάθηση, αλλά σε μικρό. Για την συγκεκριμένη υποθέση εξ αρχής αναμενόταν μεγάλη ισχύς, πράγμα όμως που δεν επαληθεύουν τα δεδομένα. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H2γ που διατύπωνε ότι, όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι

μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα, χωρίς τα δεδομένα να μας επιτρέπουν να υποστηριχθεί μεγάλος βαθμος ισχύος.

4.2.1.2.4 Έλεγχος της υπόθεσης H2δ

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H2δ υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,294 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της προσωπικής ανάμειξης και της ανησυχίας συσχετίζονται σε ικανοποιητικό βαθμό, κατά 29,4%. Με άλλα λόγια η προσωπική ανάμειξη που έχει ένα άτομο με ένα θέμα, προκαλεί την ανησυχία του κατά ένα σεβαστό ποσοστό (29,4%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο έχει εισέλθει στην διαδικασία της προσωπικής ανάμειξης για ένα θέμα, αυτό είναι αρκετό σε μεγάλο βαθμό να προκαλέσει την ανησυχία του, εφόσον υποθέσαμε εξ αρχής ότι ο κίνδυνος αυτός είναι διαπιστωμένα υπαρκτός και μεγάλος. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H2δ που διατύπωνε ότι, όταν η προσωπική ανάμειξη ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η ανησυχία του ατόμου για το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.1.3 Έλεγχος των υποθέσεων της μεταβλητής ανησυχία

4.2.1.3.1 Έλεγχος της H3α υπόθεσης

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H3α υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,118 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της ανησυχίας και της προθυμίας για μάθηση, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 11,8%. Με άλλα λόγια η ανησυχία που έχει ένα άτομο, επηρεάζει την προθυμία του για μάθηση κατά κάποιο ποσοστό (11,8%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο ανησυχεί, είτε με βαθύ τρόπο είτε με επιφανειακό, θα αυξάνεται η προθυμία του για μάθηση σε μικρό βαθμό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H3α που διατύπωνε ότι, όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα, αλλά η ισχύς της είναι σχετικά μικρή.

4.2.1.3.2 Έλεγχος της H3β υπόθεσης

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H3β υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,081 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της ανησυχίας και της

αναζήτησης πληροφοριών, συσχετίζονται σε πολύ μικρό βαθμό, κατά 8,1%. Με άλλα λόγια η ανησυχία που διακατέχει ένα άτομο, επηρεάζει την αναζήτηση για πληροφορίες κατά ένα μικρό ποσοστό. Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι ακόμα και εάν ένα άτομο ανησυχεί σε μεγάλο βαθμό, θα αναζητεί σε πολύ μικρό βαθμό πληροφορίες για το θέμα αυτό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H3β που διατύπωνε ότι, όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και αναζήτηση πληροφοριών για το συγκεκριμένο θέμα, αλλά ισχύει σε μικρό βαθμό.

4.2.1.3.3 Έλεγχος της H3γ υπόθεσης

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H3γ υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,130 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της ανησυχίας και της έκθεσης στα ΜΜΕ, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 13%. Με άλλα λόγια η ανησυχία που έχει ένα άτομο, επηρεάζει την έκθεσή του στα μέσα κατά κάποιο ποσοστό (11,8%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο ανησυχεί, με βαθύ τρόπο στην συγκεκριμένη περίπτωση, θα αυξάνεται η έκθεσή του στα μέσα σε μικρό βαθμό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H3γ που διατύπωνε ότι, όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η έκθεση του ατόμου στα ΜΜΕ για να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα., αλλά η ισχύς της είναι σχετικά μικρή.

4.2.1.3.4 Έλεγχος της H3δ υπόθεσης

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H3δ υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,156 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της ανησυχίας και της αντίληψης για τον κίνδυνο, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 15,6%. Με άλλα λόγια η ανησυχία που έχει ένα άτομο, εννοώντας στην συγκεκριμένη περίπτωση την επιφανειακή ανησυχία, επηρεάζει την αντίληψή του για τον κίνδυνο κατά κάποιο ποσοστό (15,6%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο ανησυχεί με επιφανειακό τρόπο, η αντίληψη του κινδύνου θα αυξάνεται σε μικρό βαθμό. Τα άτομα δηλαδή όταν ανησυχούν επιφανειακά δεν θα τείνουν να μεγαλοποιήσουν τον κίνδυνο σε μεγάλο βαθμό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H3δ που διατύπωνε ότι, όταν η ανησυχία ενός ατόμου για ένα θέμα είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αντίληψη του κινδύνου για το συγκεκριμένο θέμα, αλλά η ισχύς της είναι σχετικά μικρή.

4.2.1.4 Έλεγχος των υποθέσεων της μεταβλητής έκθεσης στα ΜΜΕ.

4.2.1.4.1 Έλεγχος για την υπόθεση H4α

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H4α υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,244 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της έκθεσης στα μέσα και της προθυμίας για μάθηση, συσχετίζονται σε ικανοποιητικό βαθμό, κατά 24,4%. Με άλλα λόγια η έκθεση ενός ατόμου στα μέσα, το προθυμοποιεί για μάθηση κατά ένα σεβαστό ποσοστό (24,4%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο εκτεθεί για περισσότερη ώρα στα μέσα, αυτό σε σχετικά μεγάλο βαθμό δύναται να το προθυμοποιήσει για μάθηση. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H4α που διατύπωνε ότι, όταν η έκθεση ενός ατόμου στα ΜΜΕ είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η προθυμία του ατόμου να μάθει για το συγκεκριμένο θέμα, με ικανοποιητική ισχύ.

4.2.1.4.2 Έλεγχος για την υπόθεση H4β

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H4β υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,277 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της έκθεσης στα μέσα και της αναζήτησης πληροφοριών, συσχετίζονται σε ικανοποιητικό βαθμό, κατά 27,7%. Με άλλα λόγια η έκθεση ενός ατόμου στα μέσα, επηρεάζει την αναζήτησή του για πληροφορίες κατά ένα σεβαστό ποσοστό (27,7%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο εκτεθεί για περισσότερη ώρα στα μέσα, αυτό σε σχετικά μεγάλο βαθμό δύναται να προωθήσει το άτομο προς την ενεργή εύρεση επιπλέον πληροφοριών. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H4β που διατύπωνε ότι, όταν η έκθεση ενός ατόμου στα ΜΜΕ είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αναζήτηση πληροφοριών για το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.1.4.3 Έλεγχος για την υπόθεση H4γ

Η τιμή του συντελεστού συσχέτισης της H4γ υπόθεσης είναι -0,032 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της έκθεσης ενός ατόμου στα μέσα και της αντίληψής του για τον κίνδυνο, έχουν ασθενή συσχέτιση. Με άλλα λόγια η έκθεση ενός ατόμου στα μέσα, δεν επηρεάζει την αντίληψή του για το θέμα αυτό. Τα δεδομένα υποστηρίζουν δηλαδή ότι, ακόμα και εάν ένα άτομο εκτεθεί για υπέρμετρο χρόνο στα διάφορα μέσα, ο τρόπος λειτουργίας των μέσων που μεγαλοποιούν τον οποιοδήποτε κίνδυνο, δεν θα υπερμεγεθύνει

ούτε θα παραμορφώσει την αντίληψή του για τον κίνδυνο, ακόμα και εάν ο κίνδυνος αυτός αναφέρεται στην υγεία του. Συμπεραίνεται λοιπόν η κατάρριψη της υπόθεσης H4γ που διατύπωνε ότι, όταν η έκθεση ενός ατόμου στα MME είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η αντίληψη του κινδύνου για το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.1.4.4 Έλεγχος για την υπόθεση H4δ

Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης της H4δ υπόθεσης όπως αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.2 είναι 0,130 φανερώνοντας ότι αυτές οι δυο μεταβλητές, της έκθεσης ενός ατόμου στα μέσα και της ανησυχίας, συσχετίζονται σε μικρό βαθμό, κατά 13%. Με άλλα λόγια η έκθεση ενός ατόμου στα μέσα, επηρεάζει την ανησυχία του κατά κάποιο ποσοστό (13%). Τα δεδομένα δηλαδή υποστηρίζουν ότι όταν ένα άτομο εκτίθεται στα μέσα για περισσότερες ώρες από αυτό που πράττει συνήθως, και το θέμα που το απασχολεί αναφέρεται σε πραγματικό υψηλό κίνδυνο, θα αυξάνεται η ανησυχία του σε μικρό βαθμό. Συμπεραίνεται λοιπόν η αποδοχή της υπόθεσης H4δ που διατύπωνε ότι, όταν η έκθεση ενός ατόμου στα MME είναι μεγαλύτερη, μεγαλύτερη είναι και η ανησυχία του ατόμου για το συγκεκριμένο θέμα.

4.2.2 Περιληπτική απεικόνιση των συσχετίσεων των μεταβλητών που συνθέτουν τις υποθέσεις

Στον πίνακα 4.4 παρουσιάζονται περιληπτικά οι υποθέσεις που γίναν αρχικά, οι αναμενόμενη σχέση μεταξύ των μεταβλητών, οι τελικές υποθέσεις όπως υποδεικνύονται από τις συσχετίσεις των μεταβλητών και τέλος παρατίθεται μια σύντομη εξήγηση για τα ληφθέντα αποτελέσματα.

Πίνακας 4.4: Η εξέλιξη των υποθέσεων

Αρχικές Υποθέσεις	Αναμενόμενη σχέση	Τελικές Υποθέσεις	Τελική σχέση	Εξήγηση
H1α) RISKP-WTL	+	Μικρή συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,038	Η αντίληψη για τον κίνδυνο δεν προθυμοποιεί τα άτομα να μάθουν
H1β) RISKP-PII	+	Πολύ μικρή αρνητική έως ανύπαρκτη συσχέτιση των μεταβλητών	-0,002	Η αντίληψη για τον κίνδυνο δεν θα προκαλέσει περισσότερο το ενδιαφέρον των ατόμων από ότι ήταν αυτό αρχικά
H1γ) RISKP-ANXSAF	+	Υπάρχει κάποια συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,156	Η αντίληψη για τον κίνδυνο προκαλεί ως ένα βαθμό ανησυχία των ατόμων
H1δ) RISKP-INFO	+	Πολύ μικρή αρνητική έως ανύπαρκτη συσχέτιση των μεταβλητών	-0,002	Η αντίληψη για τον κίνδυνο δεν θα οδηγήσει τα άτομα να αναζητήσουν πληροφορίες περισσότερο από ότι αναζητούσαν αρχικά
H1ε) RISKP-EXPOSURE	+	Πολύ μικρή αρνητική έως ανύπαρκτη συσχέτιση των μεταβλητών	-0,002	Η αντίληψη για τον κίνδυνο δεν θα οδηγήσει τα άτομα να εκτεθούν στα MME περισσότερο από ότι συνήθως
H2α) PII-INFO	+	Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,143	Όταν υπάρχει ενδιαφέρον από μέρους των ατόμων για το θέμα θα αναζητήσουν πληροφορίες
H2β) PII-EXPOSURE	+	Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,160	Όταν τα άτομα ενδιαφέρονται

			μεταβλητών		προσωπικά για το θέμα τότε η έκθεση στα MME θα είναι μεγαλύτερη
H2γ) PII- WTL	+		Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,179	Όταν τα άτομα ενδιαφέρονται προσωπικά για το θέμα τότε εμφανίζονται πρόθυμα να μάθουν.
H2δ) PII - ANXSAF	+		Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,294	Όταν τα άτομα ενδιαφέρονται προσωπικά για το θέμα τότε ανησυχούν και περισσότερο για αυτό.
H3α) ANXSAF-INFO	+		Υπάρχει κάποια συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,081	Η ανησυχία των ατόμων μπορεί σε μικρό βαθμό να τα οδηγήσει στην αναζήτηση πληροφοριών
H3β) ANXSAF-WTL	+		Υπάρχει κάποια συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,118	Η ανησυχία των ατόμων μπορεί σε κάποιο βαθμό να τα προθυμοποιεί για μάθηση
H3γ) ANXSAF-EXPOSURE	+		Υπάρχει κάποια συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,130	Η ανησυχία των ατόμων μπορεί σε κάποιο βαθμό να τα οδηγεί σε έκθεση στα MME.
H3δ) ANXSAF-RISKP	+		Υπάρχει κάποια συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,156	Όταν τα άτομα ανησυχούν για ένα θέμα σε κάποιο βαθμό αντιλαμβάνονται τον κίνδυνο υψηλό.
H4α) EXPOSURE-INFO	+		Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,277	Η έκθεση των ατόμων στα MME μπορεί σε κάποιο βαθμό να τους οδηγήσει σε

				αναζήτηση πληροφοριών
H4β) EXPOSURE- RISK	+	Μικρή αρνητική συσχέτιση των μεταβλητών	-0,032	Η έκθεση των ατόμων στα MME δεν θα μεγαλώσει την υπάρχουσα αντίληψη για τον κίνδυνο
H4γ) EXPOSURE- WTL	+	Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,244	Η έκθεση των ατόμων στα MME μπορεί σε κάποιο βαθμό να τους προθυμοποιήσει για μάθηση.
H4δ) EXPOSURE- ANXIETY	+	Υπάρχει κάποια συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών	+0,130	Η έκθεση των ατόμων στα MME μπορεί σε κάποιο βαθμό να τους προκαλέσει ανησυχία.

4.3. Ανάλυση Παλινδρομήσεων

Μέχρι τώρα έχει εξεταστεί πως σχετίζονται μεταξύ τους οι μεταβλητές ανά δυο. Είναι απαραίτητο για τους σκοπούς της ανάλυσης να εξεταστεί πως αλληλοεπηρεάζονται μεταξύ τους οι μεταβλητές όταν λαμβάνονται περισσότερες από δυο. Σε αυτήν την περίπτωση δημιουργείται μια συνάρτηση με εξαρτημένη την μια μεταβλητή και κάποιες άλλες ως ανεξάρτητες μεταβλητές. Για τον προσδιορισμό του τύπου της συνάρτησης παλινδρόμησης υπολογίζονται οι συντελεστές της παλινδρόμησης (β), η τυπική απόκλιση, οι μερικοί συντελεστές παλινδρόμησης (beta), η τιμή της στατιστικής t , το επίπεδο σημαντικότητας, ο συντελεστής προσδιορισμού (R-square) και ο προσαρμοσμένος συντελεστής προσδιορισμού (adjusted R-square). Στον πίνακα 4.5 φαίνονται συγκεντρωμένα τα αποτελέσματα από τις αναλύσεις των παλινδρομήσεων.

Πίνακας 4.5: Αποτελέσματα παλινδρομήσεων

Εξαρτημένη μεταβλητή	Ανεξάρτητη μεταβλητή	R Square	Adjusted R Square	F	Sig	b	Std.Error	Beta	t	Sig
RISKP	ANXIETY	0,024	0,021	7,143	0,008	3,087 (a)	0,346		8,934	0
						0,163 (b)	0,061	0,156	2,673	0
EXPOSURE	PII	0,024	0,021	7,075	0,008	11,039 (a)	2,660		4,151	0
						1,327 (b)	0,499	0,156	2,660	0,008
ANXIETY	PII RISKP	0,111	0,104	17,663	0	3,406 (a)	0,369		9,236	0
						0,295 (b1)	0,056	0,294	5,246	0
						0,150 (b2)	0,054	0,157	2,798	0,006
PII	ANXIETY EXPOSURE	0,100	0,094	15,818	0	3,39 (a)	0,328		10,372	0
						0,27 (b1)	0,056	0,278	4,898	0
						0,014 (b2)	0,007	0,120	2,111	0,036
WTL	EXPOSURE PII	0,077	0,071	11,873	0	3,708 (a)	0,291		10,539	0
						0,023 (b1)	0,006	0,218	3,776	0
						0,132 (b2)	0,054	0,142	2,455	0,015
INFORMATI ON	WTL EXPOSURE	0,297	0,292	59,969	0	2,285 (a)	0,198		11,518	0
						0,436 (b1)	0,046	0,486	9,489	0
						0,015 (b2)	0,005	0,155	3,031	0,003

4.3.1 Ανάλυση Παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την αντίληψη του κινδύνου

Όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή στην συνάρτηση παλινδρόμησης βρίσκεται η αντίληψη του κινδύνου και ως ανεξάρτητη μεταβλητή η ανησυχία, ο συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,024 και ο προσαρμοσμένος συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,021. Αυτό σημαίνει ότι η γραμμή παλινδρόμησης προσαρμόζεται στα δεδομένα κατά ένα πολύ μικρό ποσοστό 2,4%. Με άλλα λόγια το υπόδειγμα ερμηνεύει το 2,4% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής, της αντίληψης του κινδύνου. Ο σταθερός όρος στην συνάρτηση του υποδείγματος είναι 3,087 ($\alpha=3,087$) με τυπική απόκλιση 0,346 και με στατιστική t ($t=8,934$) που δείχνει ότι ο συντελεστής είναι στατιστικά σημαντικός. Ο συντελεστής της ανεξάρτητης μεταβλητής είναι 0,163 ($\beta=0,163$) με τυπική απόκλιση 0,061 και με στατιστική t ($t=2,673$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής προσδιορισμού είναι μικρός και αυτό μπορεί να συμβαίνει διότι γίνεται η υπόθεση ότι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών είναι γραμμική ενώ στην πραγματικότητα η σχέση μεταξύ των μεταβλητών μπορεί να είναι μεγαλύτερου βαθμού (σφάλμα εξειδίκευσης).

4.3.2 Ανάλυση Παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την έκθεση στα MME

Όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή στην συνάρτηση παλινδρόμησης βρίσκεται η έκθεση στα μέσα και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η προσωπική ανάμειξη και η αντίληψη για τον κίνδυνο, ο συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,024 και ο προσαρμοσμένος συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,021. Αυτό σημαίνει ότι η γραμμή παλινδρόμησης προσαρμόζεται στα δεδομένα κατά ένα πολύ μικρό ποσοστό 2,4%. Με άλλα λόγια το υπόδειγμα ερμηνεύει το 2,4% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής, της έκθεσης στα MME. Ο σταθερός όρος στην συνάρτηση του υποδείγματος είναι 11,039 ($\alpha=11,039$) με τυπική απόκλιση 2,660 και με στατιστική t ($t=4,151$) που δείχνει ότι ο συντελεστής είναι στατιστικά σημαντικός. Ο συντελεστής της ανεξάρτητης μεταβλητής προσωπική ανάμειξη είναι 0,295 ($\beta=1,327$) με τυπική απόκλιση 0,499 και με στατιστική t ($t=2,660$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής προσδιορισμού είναι μικρός και αυτό μπορεί να συμβαίνει διότι γίνεται η υπόθεση ότι η σχέση μεταξύ των

μεταβλητών είναι γραμμική ενώ στην πραγματικότητα η σχέση μεταξύ των μεταβλητών μπορεί να είναι μεγαλύτερου βαθμού (σφάλμα εξειδίκευσης).

4.3.3 Ανάλυση Παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την ανησυχία

Όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή στην συνάρτηση παλινδρόμησης βρίσκεται η ανησυχία και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η προσωπική ανάμειξη και η αντίληψη για τον κίνδυνο, ο συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,111 και ο προσαρμοσμένος συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,104. Αυτό σημαίνει ότι η γραμμή παλινδρόμησης προσαρμόζεται στα δεδομένα κατά ένα μικρό ποσοστό 11,1%. Με άλλα λόγια το υπόδειγμα ερμηνεύει το 11,1% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής, της ανησυχίας. Ο σταθερός όρος στην συνάρτηση του υποδείγματος είναι 3,406 ($\alpha=3,406$) με τυπική απόκλιση 0,369 και με στατιστική t ($t=9,236$) που δείχνει ότι ο συντελεστής είναι στατιστικά σημαντικός. Ο συντελεστής της ανεξάρτητης μεταβλητής προσωπική ανάμειξη είναι 0,295 ($\beta_1=0,295$) με τυπική απόκλιση 0,056 και με στατιστική t ($t=5,246$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής της ανεξάρτητης μεταβλητής αντίληψη του κινδύνου είναι 0,150 ($\beta_2=0,150$) με τυπική απόκλιση 0,054 και με στατιστική t ($t=2,798$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής προσδιορισμού είναι μικρός και αυτό μπορεί να συμβαίνει διότι γίνεται η υπόθεση ότι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών είναι γραμμική ενώ στην πραγματικότητα η σχέση μεταξύ των μεταβλητών μπορεί να είναι μεγαλύτερου βαθμού (σφάλμα εξειδίκευσης).

4.3.4 Ανάλυση Παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την προσωπική ανησυχία

Όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή στην συνάρτηση παλινδρόμησης βρίσκεται η προσωπική ανησυχία και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η ανησυχία και η έκθεση στα MME, ο συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,100 και ο προσαρμοσμένος συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,094. Αυτό σημαίνει ότι η γραμμή παλινδρόμησης προσαρμόζεται στα δεδομένα κατά ένα μικρό ποσοστό 10%. Με άλλα λόγια το υπόδειγμα ερμηνεύει το 10% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής, της προσωπικής ανάμειξης. Ο σταθερός όρος στην συνάρτηση του υποδείγματος είναι 3,397 ($\alpha=3,397$) με τυπική απόκλιση 0,328 και με στατιστική t ($t=10,372$) που δείχνει ότι ο συντελεστής είναι στατιστικά σημαντικός. Ο συντελεστής της ανεξάρτητης μεταβλητής ανησυχία είναι 0,277 ($\beta_1=0,277$) με τυπική απόκλιση 0,056 και με στατιστική t ($t=4,898$) που δείχνει ότι η

μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής της έκθεσης στα MME είναι 0,014 ($\beta_2=0,014$) με τυπική απόκλιση 0,007 και με στατιστική t ($t=2,111$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής προσδιορισμού είναι μικρός και αυτό μπορεί να συμβαίνει διότι γίνεται η υπόθεση ότι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών είναι γραμμική ενώ στην πραγματικότητα η σχέση μεταξύ των μεταβλητών μπορεί να είναι μεγαλύτερου βαθμού (σφάλμα εξειδίκευσης).

4.3.5 Ανάλυση Παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την προθυμία για μάθηση

Όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή στην συνάρτηση παλινδρόμησης βρίσκεται η προθυμία για μάθηση και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η έκθεση στα MME και η προσωπική ανάμειξη, ο συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,077 και ο προσαρμοσμένος συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,071. Αυτό σημαίνει ότι η γραμμή παλινδρόμησης προσαρμόζεται στα δεδομένα κατά ένα μικρό ποσοστό 7,7%. Με άλλα λόγια το υπόδειγμα ερμηνεύει το 7,7% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής, της προσωπικής ανάμειξης. Ο σταθερός όρος στην συνάρτηση του υποδείγματος είναι 3,069 ($\alpha=3,069$) με τυπική απόκλιση 0,291 και με στατιστική t ($t=10,539$) που δείχνει ότι ο συντελεστής είναι στατιστικά σημαντικός. Ο συντελεστής της ανεξάρτητης μεταβλητής έκθεση στα MME είναι 0,024 ($\beta_1=0,024$) με τυπική απόκλιση 0,006 και με στατιστική t ($t=3,776$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής της προσωπικής ανάμειξης είναι 0,132 ($\beta_2=0,132$) με τυπική απόκλιση 0,054 και με στατιστική t ($t=2,455$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής προσδιορισμού είναι μικρός και αυτό μπορεί να συμβαίνει διότι γίνεται η υπόθεση ότι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών είναι γραμμική ενώ στην πραγματικότητα η σχέση μεταξύ των μεταβλητών μπορεί να είναι μεγαλύτερου βαθμού (σφάλμα εξειδίκευσης). μεγαλύτερη επιρροή πάνω στην προθυμία για μάθηση ασκεί η προσωπική ανάμειξη.

4.3.6 Ανάλυση Παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την αναζήτηση πληροφοριών

Όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή στην συνάρτηση παλινδρόμησης βρίσκεται η αναζήτηση πληροφοριών και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η προθυμία για μάθηση και η έκθεση πληροφοριών, ο συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,297 και ο προσαρμοσμένος συντελεστής προσδιορισμού είναι 0,292. Αυτό σημαίνει ότι η γραμμή παλινδρόμησης

προσαρμόζεται στα δεδομένα κατά ένα ποσοστό 29,7%. Με άλλα λόγια το υπόδειγμα ερμηνεύει το 29,7% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής, της έκθεσης στα ΜΜΕ. Ο σταθερός όρος στην συνάρτηση του υποδείματος είναι 2,285 ($\alpha=2,285$) με τυπική απόκλιση 0,198 και με στατιστική t ($t=11,518$) που δείχνει ότι ο συντελεστής είναι στατιστικά σημαντικός. Ο συντελεστής της προθυμίας για μάθηση είναι 0,436 ($\beta_1=0,436$) με τυπική απόκλιση 0,046 και με στατιστική t ($t=9,489$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής της έκθεσης στα μέσα είναι 0,015 ($\beta_2=0,015$) με τυπική απόκλιση 0,005 και με στατιστική t ($t=3,031$) που δείχνει ότι η μεταβλητή στο υπόδειγμα είναι σημαντική. Ο συντελεστής προσδιορισμού είναι μικρός και αυτό μπορεί να συμβαίνει διότι γίνεται η υπόθεση ότι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών είναι γραμμική ενώ στην πραγματικότητα η σχέση μεταξύ των μεταβλητών μπορεί να είναι μεγαλύτερου βαθμού (σφάλμα εξειδίκευσης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5.1 Γενικά

Στην παρούσα εργασία διερευνήθηκε το μοντέλο που υιοθετήθηκε ότι ισχύει για την προθυμία για μάθηση των ατόμων σε περιόδους διατροφικών κρίσεων. Σε πρώτο επίπεδο βρίσκεται η εξαρτημένη μεταβλητή, αναζήτηση πληροφοριών, η οποία εξαρτάται από την προθυμία για μάθηση (σε μεγάλο βαθμό, ο συντελεστής συσχέτισης είναι 0,53) η οποία είναι η εξαρτημένη μεταβλητή σε δεύτερο επίπεδο και εξαρτάται από ένα σύνολο ανεξάρτητων μεταβλητών. Η προθυμία για μάθηση συνδέεται απευθείας με τις ανεξάρτητες μεταβλητές που είναι η αντίληψη για τον κίνδυνο, η προσωπική ανάμειξη, η ανησυχία και η έκθεση στα ΜΜΕ. Η αναζήτηση πληροφοριών συνδέεται με τις ανεξάρτητες μεταβλητές όχι απευθείας αλλά με την μεσολάβηση της προθυμίας για μάθηση. Οι συγκεκριμένες μεταβλητές θεωρήθηκαν ότι είναι ικανές να στηρίξουν το συγκεκριμένο μοντέλο.

Με την δημιουργία του ερωτηματολογίου και την λήψη των απαντήσεων από φοιτητές του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, δημιουργήθηκαν τα δεδομένα που επεξεργάστηκαν για την εμπειρική ανάλυση του μοντέλου. Από την μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης εξετάστηκαν κατά πόσο οι ερωτήσεις που περιείχε το ερωτηματολόγιο συμβάλουν στην δημιουργία της έννοιας της εκάστοτε μεταβλητής και λήφθηκαν ικανοποιητικά αποτελέσματα. Τα αποτελέσματα από την παραγοντική ανάλυση θα ήταν ακόμα καλύτερα εάν είχαν εξαιρεθεί κάποιες ερωτήσεις, η επιρροή των οποίων μίκραινε το ποσοστό της εξηγούμενης διακύμανσης της έννοιας από το σύνολο των ερωτήσεων. Η παρουσία αυτών των ερωτήσεων τελικά κρίθηκε σημαντική οπότε και παρέμειναν.

Μετά την εύρεση των συντελεστών συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών διαπιστώνεται ότι καμία ανεξάρτητη μεταβλητή του μοντέλου που υιοθετήθηκε δεν συσχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την εξαρτημένη μεταβλητή της προθυμίας για μάθησης και έπειτα της αναζήτησης πληροφοριών. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές δηλαδή επηρεάζουν σε σχετικά

μικρό βαθμό τις εξαρτημένες μεταβλητές. Σε αυτό το σημείο κάποιες από τις υποθέσεις που διατυπώθηκαν αρχικά απορρίφθηκαν τελείως και κάποιες άλλες παρέμειναν αλλά με μικρή ισχύ.

Χρησιμοποιώντας την ανάλυση παλινδρόμησης έγινε έλεγχος διαφόρων συναρτήσεων που προέκυψαν με διάφορους συνδυασμούς εξαρτημένης μεταβλητής και ανεξάρτητων μεταβλητών. Κατά τον έλεγχο της πρώτης συνάρτησης, όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρηθεί η αντίληψη για τον κίνδυνο και ως ανεξάρτητη μεταβλητή θεωρηθεί η ανησυχία, η ανησυχία ερμηνεύει το 2,4% της διακύμανσης της αντίληψης του κινδύνου. Με άλλα λόγια το ποσό της ανησυχίας ενός ατόμου για ένα θέμα σε εξηγεί πολύ μικρό βαθμό τον αντιλαμβανόμενο κίνδυνο που περιγράφει το θέμα.

Κατά τον έλεγχο της δεύτερης συνάρτησης, όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρηθεί η έκθεση στα μέσα και ως ανεξάρτητη μεταβλητή θεωρηθεί η προσωπική ανάμειξη του ατόμου με το θέμα, η προσωπική ανάμειξη ερμηνεύει το 2,4% της διακύμανσης της έκθεσης στα μέσα. Με άλλα λόγια το ποσό της προσωπικής ανάμειξης με ένα θέμα, σε πολύ μικρό βαθμό δύναται να επηρεάσει την έκθεση στα μέσα για την παρακολούθηση αυτού του θέματος.

Κατά τον έλεγχο της τρίτης συνάρτησης, όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρηθεί η ανησυχία και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η προσωπική ανάμειξη και η αντίληψη για τον κίνδυνο, τότε ερμηνεύεται το 11,1% της διακύμανσης της ανησυχίας. Με άλλα λόγια το ποσό της προσωπικής ανάμειξης και της αντίληψης για τον κίνδυνο για το θέμα, σε πολύ μικρό βαθμό δύναται να επηρεάσουν την ανησυχία του ατόμου για το θέμα.

Κατά τον έλεγχο της τέταρτης συνάρτησης, όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρηθεί η προσωπική ανάμειξη και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η ανησυχία και η έκθεση στα μέσα, ερμηνεύεται το 10% της διακύμανσης της προσωπικής ανάμειξης. Με άλλα λόγια το ποσό της ανησυχίας και της έκθεσης στα μέσα δύναται σε μικρό βαθμό να επηρεάσουν την προσωπική ανάμειξη.

Κατά τον έλεγχο της πέμπτης συνάρτησης, όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρηθεί η προθυμία για μάθηση και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η έκθεση στα μέσα και η προσωπική ανάμειξη, ερμηνεύεται το 7,7% της διακύμανσης της προθυμίας για μάθηση. Με άλλα λόγια το ποσό της έκθεσης στα μέσα και της προσωπικής ανάμειξης δύναται σε πολύ μικρό βαθμό να επηρεάσουν την προθυμία για μάθηση.

Κατά τον έλεγχο της έκτης συνάρτησης, όταν ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρηθεί η αναζήτηση πληροφοριών και ως ανεξάρτητες μεταβλητές η προθυμία για μάθηση και η έκθεση στα μέσα, ερμηνεύεται το 29,7% της διακύμανσης της αναζήτησης πληροφοριών. Με άλλα λόγια το ποσό της προθυμίας για μάθηση και της έκθεσης στα μέσα δύναται να επηρεάσουν σε κάποιο βαθμό την αναζήτηση πληροφοριών.

5.2 Υποδείξεις

Από την ανάλυση και τον έλεγχο που έγινε στο μοντέλο που υιοθετήθηκε στην συγκεκριμένη εργασία συμπεραίνεται ότι, η αναζήτηση πληροφοριών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την προθυμία για μάθηση. Δηλαδή όταν κάποιο άτομο ενδιαφέρεται για ένα θέμα, τότε και θα αναζητήσει πληροφορίες επ αυτού του θέματος. Από εκεί και πέρα, οι συνδέσεις μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών με την εξαρτημένη μεταβλητή προθυμία για μάθηση, δεν είναι ισχυρές και φαίνεται ότι την επηρεάζουν σε πολύ μικρό βαθμό. Εάν λοιπόν κάποιος θέλει να επηρεάσει την προθυμία για μάθηση των ατόμων σε περιόδους διατροφικών κρίσεων, δεν μπορεί να διαμορφώσει την αντίληψη των ατόμων για τον κίνδυνο σε συγκεκριμένο επίπεδο, ούτε να επηρεάσει την προσωπική ανάμειξη των ατόμων με το θέμα, ούτε να προκαλέσει την ανησυχία των ατόμων για το θέμα, καθώς και ούτε να υπολογίζει στην μεγαλύτερη έκθεση των ατόμων στα μέσα προκειμένου να μάθουν για το θέμα. Η λύση για αυτούς που ενδιαφέρονται να επηρεάσουν την προθυμία για μάθηση των ατόμων σε περιόδους διατροφικών κρίσεων, είτε είναι επιστήμονες είτε κυβερνητικοί αντιπρόσωποι, βρίσκεται στα άτομα που είναι πρόθυμα να μάθουν ούτως ή άλλως. Όταν ενημερωθούν για τα θέματα διατροφικών κρίσεων τα άτομα που ενδιαφέρονται να μάθουν, τα ίδια αυτά τα άτομα μπορούν να διαδώσουν αυτήν την γνώση. Εάν επιτευχθεί τα άτομα που πραγματικά ενδιαφέρονται να μάθουν, να επιλεγθούν έτσι ώστε να αποτελούν τους αντιπρόσωπους των κοινωνικών συνόλων που αυτά ανοίκουν και προσεγγισθούν, τότε είναι δυνατή η μεσολαβητική επιρροή στο σύνολο των ατόμων. Τα άτομα αυτά που

ενδιαφέρονται να μάθουν θα διαχύσουν την γνώση τους προς τα λοιπά άτομα του κοινωνικού τους συνόλου καθώς είναι σε θέση να γνωρίζουν τον κατάλληλο ή τον περισσότερο αρμοστό τρόπο επικοινωνίας των μηνυμάτων που πρέπει να περασθούν και σχετίζονται με τις διατροφικές κρίσεις.

5.3 Περιορισμοί έρευνας

5.3.1 Ως προς το δείγμα

Προκειμένου να διεξαχθεί η έρευνα συμπληρώθηκε ένας μεγάλος αριθμός ερωτηματολογίων (313) και ως εκ τούτου ο χώρος του Γεωπονικού Πανεπιστημίου κρίθηκε κατάλληλος για την σχετικά γρήγορη περάτωση αυτής της διαδικασίας. Το δείγμα αποτέλεσαν φοιτητές ηλικίας από 18 ετών έως και μεγαλύτεροι των 26 (8 άτομα) ετών. Είναι λογικό λοιπόν να μην αναμένεται το δείγμα να είναι αντιπροσωπευτικό του ελληνικού πληθυσμού, εφόσον αυτός αποτελείται σε μεγάλο ποσοστό από άτομα τρίτης ηλικίας και εφόσον λείπουν τα μεσήλικα άτομα που εργάζονται και τα νεαρά που δεν σπουδάζουν. Ένας άλλος περιορισμός που προκύπτει από το συγκεκριμένο δείγμα είναι ότι, οι φοιτητές του Γεωπονικού Πανεπιστημίου είναι άτομα σχετικά με τον χώρο της διατροφής και λογικά αναμένεται να είναι περισσότερο υποψιασμένα άτομα για τον τρόπο που δημιουργούνται οι διατροφικές κρίσεις. Για αυτόν τον λόγο το δείγμα δύναται να απαντήσει κατά τρόπο μεροληπτικό στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Το εμπόδιο όμως αυτό έχει κατά κάποιο τρόπο υπερπηδηθεί διότι το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος (48,6%), σχεδόν το μισό, αποτελείτο από πρωτοετείς φοιτητές, οι οποίοι βρίσκονται στην αρχή των σπουδών τους και ακόμα δεν έχουν αναπτύξει την κρίση τους από την οπτική της επιστήμης τους.

5.3.2 Ως προς την θεωρία

Κατά την διαδικασία της αποδοχής ή απόρριψης των υποθέσεων που διατυπώθηκαν, ελέγχθηκαν οι συντελεστές συσχέτισης, με τους οποίους εξετάστηκε σε ποιό βαθμό οι μεταβλητές συσχετίζονται μεταξύ τους. Ο συντελεστής συσχέτισης του Pearson που χρησιμοποιείται εξετάζει την γραμμική συσχέτιση των μεταβλητών, υποτέθηκε δηλαδή ότι η σχέση που συνδέει τις μεταβλητές είναι γραμμικού βαθμού, μη λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεταβλητές μπορεί να συνδέονται περισσότερο ισχυρά με μη γραμμικές σχέσεις. Ο ίδιος περιορισμός ισχύει και κατά την ανάλυση των παλινδρομήσεων, οι συναρτήσεις των οποίων πάλι υποτέθηκε ότι είναι γραμμικού βαθμού (σφάλμα εξειδίκευσης).

5.3.3 Ως προς τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου

Οι ερωτήσεις που απαρτίζουν το ερωτηματολόγιο λήφθηκαν μέσω της αναζήτησης στην βιβλιογραφία. Η κάθε ερώτηση επιλέχθηκε κατά προσεκτικό τρόπο έτσι ώστε ταιριάζει με την έννοια που αυτή θέλει να μετρήσει. Το σύνολο των ερωτήσεων συνθέτει την έννοια που επιχειρείται να μετρηθεί. Κάποια ή κάποιες από το σύνολο των ερωτήσεων μπορεί να μην είναι τόσο ταιριαστή με την έννοια της μεταβλητής που θέλει να εκφράσει οπότε να υποβαθμίζει την διακύμανση της έννοιας που ερμηνεύεται από το σύνολο των ερωτήσεων. Με αυτήν την λογική μπορεί να προκύπτει το θέμα της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των ερωτήσεων. Με την έννοια της εγκυρότητας (validity) εννοείται κατά πόσο ο τρόπος μέτρησης που υιοθετήθηκε μετρά πραγματικά αυτό που πρέπει να μετρηθεί και όχι κάτι άλλο άσχετο ή παραπλήσιο με αυτό (Δαουτόπουλος, 2002). Με την έννοια της αξιοπιστίας (reliability) εννοείται η ικανότητα της χρησιμοποιούμενης μεθόδου μέτρησης να παράγει τα ίδια αποτελέσματα σε επαναλαμβανόμενες μετρήσεις των ιδίων αντικειμένων (Δαουτόπουλος, 2002).

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Leonie A.Marks, Nicholas Kalaitzandonakes, Kevin Alison, and Ludmila Zakharova (2003). Media Coverage of Agrobiotechnology: Did the Butterfly Have an Effect? *Journal of Agribusiness*, 1-20

Yoshiko Ohkura (2003). The roles and limitations of newspaper in environmental reporting. Case study: Isahaya Bay land reclamation project issue. *Japan Environmental Action Network, Tokyo, Japan. Marine Pollution Bulletin* 47 (2003) 237-247

Alison G. Anderson (2002). The Media Politics of Oil Spills. *Spill Science & Technology Bulletin*, Vol. 7, Nos. 1-2, pp.7-15

Paul Dillon (1998). Proactive or sensationalist?: the media and harm reduction. *Journal of International drug policy*, 9 (1997)175-179

N. Kalaitzandonakes, L.A.Marks, and S.S. Vickner (2004). Media Coverage of Biotech Foods and Influence on Consumer Choice. *Journal of American Agricultural Economics*, (Number 5, 2004): 1238-1246

Alasdair J.M. Forsyth (2001). Distorted? A quantitative exploration of drug fatality reports in the popular press. *Journal of International Drug policy*, 12 (2001) 435-453

Kasperson, R.E., Renn, P.Slovic, H.S. Brown, J. Emel, R.Gble, J.X. Kasperson, and S.Ratick. (1988). "The social amplification of risk: A conceptual framework" *Risk Analysis* 8, 177-187.

McCombs, M.E., and D.L. Shaw. "The Agenda-Setting Function in Mass Media." *Public Opinion Quarterly* 26(1972):176-87.

Goffman, E. (1974). *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*. New York: Harper and Row.

Leonie A.Marks, Nicholas Kalaitzandonakes, Kevin Alison, and Lucy Zakharova (2002). Will biotechfoods finish the ride?

Toby A.Ten Eyck, Melissa Williment (2003). The more things change ...: milk pasteurization, food irradiation, and biotechnology in the New York Times. *Journal of Social Science*, 41 (2004) 29-41

Edith Howard Hogan, Betsy A.Hornick, Ann Bouchoux .Communicating the Message: Clarifying the Controversies About Caffeine. *Journal of Nutrition Today*, Volume 37, Number 1, January/February

Improving public: understanding guidelines for communicating emerging science on nutrition, food safety and health. *Journal of National Institute*, 1998;90:194-199

Steve Frostdick (1997) "The techniques of risk analysis are insufficient in themselves", *Journal of Disaster Prevention and Management*, Vol 6.No 3. pp165-177.

Michel Laroche, Jasmine Bergeron and Christine Goutaland (2003),"How intangibility affects perceived risk the moderating role of knowledge and involvement, Vol 17. No 2. pp 122-140)

Branden B.Johnson (2005). Testing and Expanding a Model of Cognitive Processing of Risk Information. *Risk Analysis*, Vol 25, No 3, 2005

Susan Miles, Mary Brennan, Sharron Kuznesof, Mitchell Ness, Christopher Ritson, Lynn J. Frewer (2004). Public worry about specific food safety issues. *Journal of British Food*, Vol. 106 No 1, 2004, pp. 9-22

Michael Laroche, Jasmin Bergeron, Christine Goutaland (2003). How intangibility affects perceived risk: the moderating role of knowledge and involvement. *Journal of Services Marketing*, Vol 17 No.2 2003, pp 122-140

Δαουτόπουλος, Γ.Α. (2002). Μεθοδολογία κοινωνικών ερευνών. Γ΄ Έκδοση. Εκδόσεις Ζυγός, Θεσσαλονίκη